

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 8.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V spravi prejemam mesečno K 1.70

SLOVÈNEC

Političen list za slovenski narod.

Današnja številka obsega 16 strani.

Članek o nas samih.

Če človek sam o sebi piše, mora biti skromen, prav tako list, kadar se sam s seboj bavi. Pa bodimo skromni, kolikor hočemo, svojega napredka in napredka slov. katol. časopisa sploh ne moremo utajiti. »Domoljubo« šteje danes ob svoji petindvajsetletnici 29.000 naročnikov. »Slovenec« je najbolj razširjeni slovenski dnevnik in je liberalno dnevno glasilo, ki je starejše in je pred nekaj leti bilo glede števila naročnikov še na prvem mestu, že močno prekosil. Pa tudi vsi ostali listi, ki stoe na programu S. L. S., lepo prospevajo in od leta do leta napredujejo.

Katoliško časopisje je igralo v zgodovini kulturnega in gospodarskega razvoja slovenskega naroda v zadnjih dveh desetletjih zelo važno delo. Začelo je svoje prosvetno delo, ko ni bilo skoraj nič organizacij, ko nam je bila javnost še skoro vsa nasprotna in je bil liberalizem vsled duha, časa in nezavednosti najširših slojev na tem, da na vseh poljih zavladala. Naši listi so, dasi v skromnih razmerah porojeni, takoj živahn posegli v boj duhov, ki so se v onem času že večalimenj začeli ločevati, in naše časopisje si sme pač pripisovati zelo velik del zasluge, da so se v naši javnosti pojmi kmalu razbistrili, da je ljudstvo spoznalo namene liberalizma in se navdušilo za ideale krščanstva, kakor so jih bili že jasno izpovedali slovenski narodni voditelji v prvi dobi narodnega preporda.

Boj je bil hud in težaven. Vsak dan je bilo treba razkrinjati novo liberalno frazo, pobijati zgodovinske laži, modro-slovne zmote in zlobna zavijanja, braniti versko prepričanje in svobodo cerkve, dokazovati, kako se znanost sklada z verstvom, kazati na životvorno moč krščanstva, na socialno delo cerkve, na njene zasluge za prosveto, dajati pogum somišljenikom, ki jih je liberalno časopisje grdilo, pozivljati k edinstvu, vztrajnosti in neustrašenosti, klicati bojevnike k ataki na nasprotnika. In ko je liberalno časopisje v tej vojski poseglo za najgršo orožje, ko je jelo krasti čast bližnjiku, mu skušalo socialno škodovati, ko je začelo klicati proti nam državnega pravdnika in hotelu našim somišljenikom javno delovanje s tem zagnjusiti, da jih je na najnizkotnejši na-

čin psovalo, takrat smo bili tudi mi primorani nasprotnika krepkeje zagrabiti. Danes lahko z zadoščenjem rečemo, da je zmagala v naši javnosti krščanska misel, naše časopisje pa sme, če ne več, saj toliko o sebi trditi, da je svojo dolžnost storilo.

Kaj je dvajset, petindvajset let, in koliko se je v tako kratki dobi storilo! Vzbujanje krščanske verske zavesti je bilo tesno združeno tudi z gospodarsko probubojo našega ljudstva. In tudi na tem polju ni bilo naše časopisje zadnje. Ljudstvu so se odprle oči, da je videlo rane, na katerih krvavi: oderuštro, ki je sesalo njegovo kri, dočim so je različni frazerji omamljali z bleščecimi, a praznimi besedami. Švigel je bič po hrbitih brezvestnih magnatov, po liberalnih zapeljivcih, po sleparjih, ki so ginali govorili o miljem narodu in ta narod neusmiljeno drli, po zapeljevalcih mladine. Obenem pa se je ljudstvu pokazala smer, po kateri ima iti, da se gospodarsko in politično povzdigne, dajali so se mu praktični nasveti, klicali smo k samopomoči, k združevanju, k posnemanju tujih zgledov in skrbeli za pozitiven pouk v vseh panogah gospodarskega življenga.

Katoliško časopisje je bilo na zmagi krščanskih in demokratičnih načel med Slovenci častno udeleženo. In ker krščanska zavest našega ljudstva raste, raste tudi naše časopisje. Katoliško časopisje hoče z ljudstvom, ki prisega na zastavo S. L. S., deliti tudi nadaljnje zmage, je tudi v prihodnjih bojih podpirati in mu kazati pot k še višjemu napredku. Vsi naši somišljeniki naj se pa živo zavedajo, kakšno orožje ima naša stvar v svojem časopisu. Zato naj vsi naši somišljeniki in organizacije svoje agitacijsko delo in sodelovanje še podvoje, da bomo mogli kmalu na še večje uspehe pokazati. Naši nasprotniki dobro vedo, kaj naše časopisje pomeni; zato je cenimo tudi mi in mu posvetimo svojo skrb in svoje delo!

Dogodki v Pulju.

Pulj, dne 24. julija 1912.

Dolgo je trajalo, predno se je vlasna ojunačila in storila v Pulju svojo dolžnost, katero bi bila imela izvršiti že najmanj pred petimi leti. Če bi bila vlast pred petimi leti stopila vsaj s sedanjem strogostjo na prste laško-liberalni stranki in z njo najtesneje združeni irendenti, bi bila s tem obva-

rovala žepe puljskih davkoplačevalcev morda za več nego dva milijona kron, mesto Pulj pa, katero tvori na jugu naše monarhije morda najvažnejšo strategično postojanko, velike nevarnosti izdajstva.

Velika eneržija, s katero je vlada pričela pometanje na puljskem magistratu, pojema in vse kaže, da se, četudi počasi, pa vendar uklanja laško-liberalnim mogotcem. Baron Gorizutti, kateri je bil poslan očistiti puljski laško-liberalni hlev, je pokazal, da bi bil zmožen stresti izdajalski kamori glavo, toda iz dejanj je razvidno, da je mož moral dobiti od zgoraj povelje: »Nehaj!«

Morda leži vzrok vladne popustljivosti v tem, da je nevarnost za kakve visoke laške dostenjstvenike, če bi se zadeva z začeto strogostjo nadaljevala, ali pa so morda na Dunaju dobili gotovi gospodje preko meje migljaj, da zamenjajo strogo nepristranost s kakšno laško-liberalni kliki manj nevarno čednostjo.

Naj bo že to ali ono, vsa znamenja kažejo, da gotovim gospodom ni všeč, da so se pri stranki, katera je imela vedno v vlasti svojo največjo zaščitnico, odkrile tako gorostasne nerednosti in da se skuša stvar sedaj kolikor je še mogoče ublažiti.

Da je sploh prišlo v Pulju do revizije laško-liberalnega mestnega gospodarstva, se puljski davkoplačevalci itak nimajo vlasti zahvaliti, kajti če bi bil blagor puljskega prebivalstva samo na vlasti ležeč, bi najbrže vladala še danes na puljskem municipiju laško-liberalna kamora in zloglasna irendenta.

Iz tega izvirajo v zadnjem času tudi tako pogosti napadi na upravo vojne mornarice v Pulju, osobito na osebo poveljnika vojne luke admirala pl. Ripperja. Laško-liberalna stranka zahteva glavo tega za puljsko vojno luku toliko zasluženega admirala, ker ve, da je to mož, katerega skrb za obrambo države se ne neha že ob puljskem morskom obrežju, ampak sega tudi v njega najbližjo okolico, to je v mesto. Voditelji irendente in laško-liberalne stranke dobro vedo, da bi jim bilo v Trstu in na Dunaju njih politično delo lahko, ko bi se znebili v Pulju onega, katerega poročila se ne ustavlajo že pri kakšnem za Lahe usmiljenem sekcijskem načelniku.

Zato uporablja laško-liberalna kamora zadnji čas kaj rada nemško

časopisje, v katerem stresa svojo jezo nad v službi osivelim admiralom, kateremu je blagor Avstrije pri srcu, kar se pa seveda ne strinja s programom laško-liberalne stranke in irendente.

Lahi so pač od vlade razvajeni, da jim vlada bere vsako, če še tako krivično željo že raz obraza. Oni so navajeni, od vlade zahtevati, da jim ta umakne vsakega, kdor jim ni všeč, kakor so svoj čas storili na primer z okrajnim glavarjem baronom Reinleinom. Ta je že hotel napraviti red v Pulju, toda Lahi so zanje nevaren položaj spoznali in kratkomalo zahtevali, da je vlada Reinleina umaknila. Tako, kakor v Trstu in na Dunaju pri političnih oblastih si predstavljajo laški mogotci tudi stvar pri vojni upravi. Toda trdno je upati, da bodo našli tu za svoje podle zahteve gluha ušesa, za svoje nevarne nakane pa primerno zavrnitev!

Cuvajevi pomagači.

(Izvirno poročilo »Slovencu« iz Zagreba.)

Cuvaj bi silno rad »delal« ter na vseh straneh išče v vabi k sebi »delavljene« može. Toda Hrvatom na čast treba povdoriti, da Cuvaj na vsem Hrvaskem ni našel niti enega politično neoporečenega moža, ki bi se mu hotel pridružiti. Nad tistimi, ki so se v takozvanem zakonodajnem odboru zbrali krog njega, je narod že davno izrekel svojo sodbo. Naj le gre z njimi v vojno, do dolžno odgovora.

Cuvaj se tega neprijetnega položaja dobro zaveda, in si na vse moči prizadeva, da bi vsaj za parado dobil na svojo stran kakega »opozicionalca«. Pri zakonodajnem odboru mu je vsled odločne odklonitve stranke prava spodeljelo, zato se tudi nad stranko znaša, kjer le more. Zadnje dni se mu je pa neki posrečilo imenito maščevanje nad to stranko: Baš iz njenih vrst se mu je pridružil toliko zaželeni »opozicionalec« — javni notar in odvetnik v Gospicu — neki Gojtan, ki se sedaj nahaja v Hamburgu. Ta mož je z obema rokama sprejel Cuvajev vabilo ter v uradnem listu napisal pismo, v katerem slavi Cuvaja in njegovo delovanje.

Cuvajevi časnikarji so seveda ob tej priliki hiteli vršiti svojo žalostno službo ter so Gojtana proglašili za najodličnejšega moža na Hrvaskem in

gozdnim vrelci pijača in mehki mah njegovo ležišče.

Nekega dne, ko se je večerilo in se se je polačal mladeničevega srca obup, je postal drevje redkejše in kmalu se je pred njim odprla lepa gozdna idila.

Pred njim je ležalo, obkoljeno od valujočega trsa, skrivnostno in temno jezero. Visoke skale so se dvigovale na eni strani, ob njih pa je stala majhna kočica. Ob jezeru je obstal.

Visoka, neupognjena postava, običena v meniško obleko, je slonela sanjoč na pragu koče.

Boječ in začudeno je opazoval mladenič nepremično postavo. Tedaj je zasmel za njim: veverica je skočila iz veje na vejo. Stari samotar se je ozrl in zapazil mladeniča. Izraz začudenja je objel njegov obraz; potem pa je šel k mladeniču, ki mu je s pozdravom prihitel naproti.

»Bog s teboj, ljubi brat! Revni samotar te z veseljem sprejme v svojo kočo!«

»Bog ti povrni, dobri brat! Rađ sprejmem tvojo ponudbo, ker vem, da sem našel to, kar mi ni mogel dati svet. Iščem namreč — mir!«

Lahen nasmej je razjasnil resni možev obraz.

»O zemski romar,« je rekel s tresčim glasom, »ali veš, kako daleč moraš

LISTEK.

Mir.

Legenda.

I.

Pomlad je bila in ves božji svet je bil oblečen v novo zelenje. Čez vso naravo je vel božajoči pomladni dih, cvetlice so cvetele, ptice pele in pod goro je tiho šumljal bistri vrelec.

Toda v vseh človeških srcih ni vladalo pomladno veselje, dasi je ležal nad lepimi in bogatimi trgom v dolini pomladni mir in je solnce bogato razsipalo svoje gorce žarke na rodovitno polje.

V trških hišah ni vladal mir. Že od davnih, davnih časov so živelji ljudje v hudem prepiru med seboj.

Bil je pa med njimi človek, katerega je bolelo mehko srce, ko je videl svoje brate v vednem prepiru.

Ko se je vrnila v lepo dolino čarobna pomlad, se je polastilo veliko hrepenenje njegovega srca; zahrepel je po tujini. Vzel je potno palico in šel vun v pomladno naravo — iskat mir.

Sam, lep in pogumen kot mladi dan, je šel krepko po začrtani poti. Lepi lasje so mu ovijali jasno čelo, mladostno obličeje pa so krasile modre,

otroško-radovedne oči, katere je hrepeče upiral v neznano daljo.

Dolgo je že potoval in večerilo se je. Truden je bil mladeničev korak, prašna njegova obleka in strašna žeja ga je mučila. Hotel se je odpociti in okreptiti utrujeno telo. Tedaj pa je nenadoma zapazil pred seboj malo, belo kočico, obdan s cvetočim drevjem. Izmučen je šel naprej in prisluškoval. Nežno otroško petje je hitelo skozi odprtia okna v skrivnostni večer. V istem hipu je stopila mlada žena z otrokom v naročju na prag.

Tukaj stanuje mir! je mislil mladi potnik in stopil bliže. Tedaj ga je zaznila žena in prijazno povabila pod gostoljubno streho. V prijazni sobici ga je obkolila tropla veselih otrok, ki so brez bojazni opazovali mladega tujca. Kmalu se je čutil v krogu tuje družine domačega, in ko je prinesla gospodinju borno večerjo, mu je šla bolj v slast kot pri domači mizi.

Po jedi so sklenili roke, se zahvalili Bogu in šli počivat. Končno je tudi potnik položil trudne ude k počitku, a njegov duh ni našel miru.

Ali naj ostane v tej koči? Delati bo moral od jutra do večera, a zvečer se bo veselil v srečni družini. In on ne išče druga kot — mir.

S prijaznim nasmehom na cvetočih ustnih je zaspal.

Po kratkem spanju je prestrašen skočil kvišku, zbusen iz lepih sanj. Prisluškujoč se je sklonil čez rob postelje.

Divji hrup, ropot in grozne kletvine so donele iz sosedne sobe. Brezvdomno — mož mlade žene se je vrnil pijan domov in — slišal je čisto dobro — se je znašal nad ženo.

Udar je padal na udar, a njena usta so ostala tiha in brez tožbe.

Tako se je končal njegov prvi sen o miru.

Zgodaj zjutraj je stal potnik pravljiven na dolgo pot na pragu. Tiho mu je podala gospodinja roko v slovo. Včeraj je bilo njeno lice rdeče, danes je bledo in njene lepe oči žalostne.

Potri vsled hude prevare se je napotil mladenič dalje.

II.

Ko je stalo solnce najvišje in pošljalo svoje žarke na mirno dihajočo zemljo, tedaj je prišel do velikega in temnega gozda.

Hladna gozdna senca ga je sprejela v svoje naročje in mladenič je korakal krepko po gozdni poti.

A gozd je bil velik, kot ne bi imel konca. Veliko dni je že potoval. Sadovi matere zemlje so bili njegova hrana,

— kar je glavno — za odločnega pravaša. V resnici pa je to čisto navaden špekulant, kar kažejo naslednja dejstva:

Gojtan je dobil odvetniško in notarsko mesto v Gospicu, ne da bi imel za to predpisano kvalifikacijo. Do tega mu je pomagala edinole milost grofa Khuena slabega spomina.

Sedaj nepostavno izvršuje notarske posle v petih okrajih Like, prizadevajoč ljudstvo ogromne stroške. Glavni njegov čas pa je ravnokar prisel: Graditi se začne liška železnica in treba bo napraviti veliko število razlastilnih pogodb. Cuvaj pozna svojega Gojtna, pa mu je v pravem času poslal vabilo za »sodelovanje v korist narodnemu napredku«, obenem pa seveda pridejal zagotovilo, da bo Gojtan dobil vse notarske posle ob gradnji liške železnice. Zaslужek bo znašal kak stotisočak. Zato je Gojtan postal Cuvajev pristaš.

Ta mož je v Liki sploh dobro znan kot politični šarlatan. Zadnji čas se je silil v opozicijo, ker je mislil, da so njene sanse boljše nego Cuvajeve. No, za stotisoč kron se je pa zopet sprevrnil k Cuvaju.

Cuvaj hoče sedaj iz tega kovati orožje proti omraženi stranki prava in v kalnem ribaritu. Kako brez sramu pri tem postopa, priča to-le:

Stranka prava je v svojem glasilu »Hrvatski« hotela priobčiti officialni komunike, v katerem konstatira, da Gojtan ni pristaš stranke prava in da se ga nikoli za takega ni smatralo. Toda policijska cenzura je to izjavo konfiscirala! Tako se skuša zaslepljevati ljudstvo. Uradni list po krivem proglaša nekoga za strankinega člana, a stranka ne sme tega v javnosti demenitirati.

V boljšo karakterizacijo Gojtna mimogrede še to-le: Odrekel se je katoliški veri zato, da je mogel poročiti ločeno ženo. Naj ga torej le ima Cuvaj! Končno še en slučaj Cuvajevga postopanja. **Vsi pravaški listi so hoteli priobčiti znano resolucijo S. L. S.** ter so jo opremili z navdušenimi članki — toda vse to je zapadlo policijski cenzuri! Hrvatski narod pač ne sme vedeti, da ima prijatelje izven mej svoje domovine, ki se bore za ujegovo rešitev. No, tudi to Cuvaju ne bo pomoglo do cilja.

Tržiške novice.

t Občinske volitve za I. razred, ki so bile vsled neke malenkosti razveljavljene, so se vršile pretečeni torki. Nemci so napeli vse sile, da bi si bili pridobili ves prvi razred. S pomilovanjem smo gledali na dan volitve, kako so se dali nekateri volilci peljati liki ovce tjakaj na volišče. V svesti si govorje zmagje je korakala nemška stranka v volilni boju. A kako razočaranje! Zmagali so trije Slovenci in trije Nemci. Izvoljeni so bili izmed nemške stranke ti-le: tovarnar Mally z 38 glasovi, tovarnar Gassner z 35 in goštinjačar Globočnik s 34 glasovi. Izmed Slovencev sta izvoljena somišljjenika S. L. S. župnik Potokar s 37, tovarnar Franc Ahačič s 34 in pristaš napredne stranke inženir Karel Pollak s 33 glasovi. Izmed namestnikov je eden naših

posestnik Karel Dobrin, ki je dobil 33 glasov. Razmerje je sedaj v občinskem odboru sledeče: 13 Slovencev, med temi 8 pristašev S. L. S., pet napredne stranke in 5 Nemcov. Ker ni čuti, da bi se vložil zopet ugovor, utegnemo kmalu imeti slovenskega župana. Upravno sodišče na Dunaju bo pa tudi odločilo, imata li pravilno izvoljena občinska odbornika Vidic in Dečman pravico kot industrijska delavca sedeti v občinskem odboru ali ne. S. L. S. bo storila vse korake, da pride delavstvo do svojih pravic, katere bi mu radi mojstri prikratili ali odvzeli.

t Izjava. Podpisana izjavljava, da odločno odklanjava, da bi se »Zarja« ogrevala za naju, kakor je to storila v številki z dne 17. julija t. l., ker preveč jasno govori hinavščina iz dopisa v omenjeni številki. Če je bilo vam, socialnim demokratom, res kaj na tem, da bi bili prišli delavci v občinski zastop, zakaj pa naju niste volili, ampak rajši volili svoje kandidate delavce, o katerih ste dobro vedeli, da nobeden ne bo zmagal? In zakaj ste volili kapitaliste, če katere v istem članku sedaj udrihate? Midva pa tudi javno pribijeva, da sva bila, sva in ostaneva pristaša S. L. S., katera edina kaj stori za delavca ne le v besedi, ampak tudi v deljanju in se je tudi zavoljo zavrnene najine izvilitve pritožila na c. kr. upravno sodišče. — V Tržiču, dne 26. julija 1912. — Franc Dečman. Franc Vidic.

KNJIGOTRŠTVO.

Pot k Bogu. Molitvenik za odrasle. Cena: z rdečo obrezo 1 K 20 vin., z zlato obrezo 1 K 60 vin., v finem šagrinu z zlato obrezo v najfin. telet. 5 K.

Pot k Bogu je oni molitvenik, na katerega se morajo naslanjati vsi drugi pravilni molitveniki, ker obsegata vse molitve, novega, od petro slovenskih škofov odbrenega Cerkvenega molitvenika in poleg tega tudi vsa druga od višjih cerkvenih oblastev pregledana in odobreana berila in pobožnosti. »Pot k Bogu« je sploh najlepši in najpopolnejši slovenski molitvenik, ki ima res zlato vsebino ter klub svoji obširnosti (460 strani) kaj lično in priročno obliko. Ta krasni molitvenik naj si nabavi vsak odrasli Slovenec.

Voditelj v srečno večnost. Molitvenik. Spisal A. Merkun. Znižana cena: rdeča obreza 80 vin., zlata obreza 1 K 30 vin. Ta molitvenik, ki obsegata 250 strani, se ne odlikuje le po svoji mali, pristršni žepni obliku, temveč njegova prva prednost je priznano krasna vsebina. Poleg mnogoštevilnih izbranih mašnih in drugih molitev so na prvih 90 straneh molitvenika pod naslovom »Poučni sestavki« razvrščeni prekrasni nauki, katerim se ima molitvenik v prvi vrsti zahvaliti za svojo prijubljenost. S prav kratkimi besedami, vendar pa temeljito in jedrnatno, so v teh sestavkih obrazložene vse resnice sv. vere z natančnimi navodili, kaj moramo storiti in kaj opustiti, ako hočemo doseči večno zveličanje. Molitvenik nosi svoj naslov po pravici, ker je res pravi voditelj v srečno večnost. Ker izide v kratkem v novem natisu, oddali se bodo preostali izvodi prvega natisa po navedeni skrajno znižani ceni, kajti sama vezava je toliko vredna. Dokler ne bo celotni prvi natis razprodan, drugi natis, ki bo seveda neprimerno dražji, še ne pride v prodajo.

nemu starcu. Imel sem namreč čudne sanje.

Videl sem roko s svetlim bodalom viseti nad mojo glavo; za morilčevim obrazom s temno masko pa si se prikazal ti, mrtvaško bled in potrt. Prišel si prepozno. Morilčeva roka je dobro zadela; hotel sem se prijeti za ranjeno srce, tedaj pa sem se prebudil. — Gotovo ni pametno, če nam vsled nenašavnih sanj omahuje srce. A pozabiti jih ne morem. Zapoj, Miran, večerno pesem, da se mi potolaži tožno srce!

Dasi je bil Miran žalosten, je vendar zapel s krepkim glasom.

Meseci so potekli in jesen se je vrnila v deželo. Listje je padalo z drevja, cvetlice so venele in burja je pihala čez prazna polja.

Jésenskega večera sta sedela zopet pred kočo. Dolgo sta molčala in opazovala šumeče jezero, nad katerim se je raztezalo oblačno nebo.

»Ali nisi ničesar slišal?« je prekinil brat Miran nenadoma tišino.

»Sliši se konjski peket,« je reklo nagonovjeni malomarno in se zagledal v daljavo.

A Miran ni bil zadovoljen. Znova je vprašal: »Kdo pač blodi s konji v tako divjem gozdu? Ali so lovci?« Brat Ekart je v odgovor zmajal z rameni.

Tedaj pa se je na robu gozda nekaj zasvetilo. Jezdec v svetli opravi je prijezdil na belem vranču.

Nekaj trenotkov je obstal, zasenčil oči in ko je zapazil kočico, je zaklical

Razne svari.

Za telesno okrepitev ženstva. V pruskom osrednjem društvu za ljudske in mladinske igre se je osnoval poseben odsek, ki ima skrbeti za prospeh telesne čistosti ženskega spola. Nedavno je imel odsek povetovanje, na katerem je sprejel 7 točk, ki gredo za tem, da se v vseh dekliških šolah skrbti tudi za telesno odgojo dekle s telovadbo, hojo, plavanjem, dresanjem po ledu in snegu itd. Za šolooodrasla dekleta morajo za nadaljevanje telesne odgoje vse primerno oskrbeti občine, vsak domoljub pa mora iz vseh moči delati na to, da se načela zdravega odgoja ženstva med ljudstvom popolnoma udomačijo in temu primerno ukrene tudi obleka že v zgodnji mladosti.

Uspehi šolskih hranilnic. O pomenu in koristih šolskih hranilnic se je že mnogo pisalo in govorilo, vendar upoštevajo pri nas v Avstriji mnogo pre malo gospodarski in vzgojni pomen teh institucij. Kolike moralne vrednosti ima pospeševanje varčnosti zlasti med mladino, nam kaže jasno neka enketa v Švici, ki je dognala, da ni izmed 95 odstotkov kaznjencev v švicarskih ječah nikdar varčevalo, oziroma da jih nikdo ni k varčevanju napeljeval. V Švici, kjer so se šolske hranilnice že močno razširile, morejo pokazati tozadovno lepe uspehe. Medtem ko je bilo leta 1879 v šolah v desetih kantonskih 5649 vložnikov, je to število naraslo leta 1908 na 48.154 vložnikov, ki imajo v 245 šolskih hranilnicah naloženih 1.964.596 frankov. Na Francoskem je znašala vsota vlog v šolskih hranilnicah leta 1852: 275 milijonov, l. 1870: 720 milijonov, leta 1908 pa že nad 1 milijardo frankov. Te številke govore zadostno o velikem narodnogospodarskem pomenu šolskih hranilnic in le želeti bi bilo, da bi se ta naprava vdomačila tudi v Avstriji.

5000 novih malih stanovanj na Dunaju. Prestolno mesto Dunaj naraste vsako leto za 30.000 duš, vsled česar potrebuje tudi vsako leto 7140 stanovanj več, obstoječih iz ene sobe in kuhinje. Letos na Dunaju zelo mnogo grade, vsled česar upajo, da ne bo prihodnjo zimo nastalo pomanjkanje malih stanovanj. Župan dr. Neumayer je naročil mestnemu stavbnemu uradu, naj se stavi statistiko onih hiš z malimi stanovanji, ki bodo v avgustovem in novembrovem terminu sposobne za bivanje. Po tej statistiki bo letos na Dunaju dovršenih 4966 malih stanovanj. Med temi je 807 stanovanj za uslužence mestne cestne železnice.

Grozna družinska drama. Iz Varsave poročajo: V kraju Ruda-Pabianicka se je peljal mizar Majek s svojo ženo in tremi malimi otroci v čolnu v sredino tamošnjega ribnika. Sredi ribnika je privezel ženo in otroke nase z vrvmi in skočil v vodo. Šele drugi dan so potegnili skupaj zvezana trupla iz vode. Vzrok tej grozni družinski drame je bila menda revščina.

Žrtev alkohola. V vasi Anisimovke v guvernementu Tobolsk je stanovala neka kmečka rodbina, mati, sin in njegova žena. Povodom nekega praznika so povabili na dom precejšnje število gostov in vprizorili veliko

nekaj besedi v gozd, potem pa je pojezdil proti koči.

Sledilo mu je blešeče spremstvo.

Oba brata sta se dvignila in spoštivo pričakovala tujce. Ko je bil vitez že čisto blizu, je urno skočil s konja.

Globoko se je priklonil pred puščavnikom in ga nagovoril:

»Sprejmite, plemeniti vojvoda, od vašega strica in njegove dežele pozdrav, katerega vam prinaša vitez Dagobert. Mesece in meseci smo blodili že po divjih gozdovih, da bi vas našli; kajti obljubili smo našemu gospodu, da se ne vrnemo prej, dokler vas ne najdemo. In sedaj, ko mi je dovoljeno gledati Vaše plemenito obličje, združujem prošnjo cele dežele z mojo iskreno prošnjo:«

Vrnite se, plemeniti vojvoda, zopet v gradove prednikov in osrečite ljudstvo, ki vas srčno ljubi in po vas hreneni!«

Vneto je vitez govoril in njegov obraz je žarel razburjenja, ko je pričakoval odločilne besede.

»Zahvaljujem se Vam, vitez Dagobert,« je pričel vojvoda resno govoriti. Vedite, da zanjučujem blesk, čast in bogastvo! Zato sem šel v samoto, da bi živel v miru. Pustite me v tej koči pri mojem Miranu, ki mi je edini pravi prijatelj!«

Vitez je hitro reklo: »Oprostite mi, gospod vojvoda, prosti odgovor; spoštujem in cenim vaše mišljenje neizmerno, vendar dežela potrebuje gospoda, ki ne bi le pametno in modro, ampak tudi pravično gospodoval nad pod-

pitanje. Ko so bili že vsi pijani, je prišlo do pretepa, v katerem so vrgli hišno gospodinjiz hiše in zaprli za njo vrata. Razdivjana ženska pa je priklicala neke ljudi, z njihovo pomočjo skrbno obdalih hišo s slamo ter začigala. Posledica je bila, da je zgorelo 15 poslopij in osem oseb.

Nemški vohuni na Angleškem. V Edinburgu je bil vohunstva obtoženi Nemec Armgard Karel Graves obsojen na 18 mesecev ječe.

Obstreljevanje ledeni gora. Iz Londona poročajo: Amerikanska oklopna križarica, »Chaster«, je imela te dni zanimive strelnje vaje proti veliki plavajoči ledeni gori pri New Foundlandu. Že po nekaj strelih se je zrušil ledeni.

Blagoslov Amerike. Na Hrvaškem se redno dogajajo detomorstva onih žena, katerih možje se nahajajo v Ameriki. Tudi minole dni so odkrili dva detomora v okolici Gline; ene osumljenke mož se je pred kratkim vrnil iz Amerike, a ko je videl, kako je z ženo, jo je pustil in se naselil v drugi vasi. Ko je prišel čas, si je hotela pomagati z detomorom; zločin je pa hitro prišel na dan in sedaj so jo zaprli.

Koroške novice.

k Prevalje. Dne 21. t. m. je pel novo sveto mašo naš rojak častiti gospod Ludovik Viernik. K redki slavnosti se je zbral obilo ljudstva iz bližnje in daljne okolice. Pridigal je guštanjski župnik gospod Križaj. Obed, pri katerem je svirala guštanjska godba, se je vršil v Šteklnovi gostilni na Fori. Drugi dan so se zbrali ožji znanci na rojstnem domu gospoda novomašnika »pri Prosenu« na Stražišču, kjer se je zaključila lepa slovesnost. Gospodu novomašniku obilo sreča in božjega blagoslova!

k Potres smo čuli dne 23. t. m. par minut pred sedmo uro zjuraj v guštanjski okolici. Čuti je bilo dva majhna sunka.

k Slovenskim turistom naznanja koroška podružnica Slovenskega planinskega društva, da je darovala spominsko knjigo mežnarji na gori svete Uršule (1690 m), kjer je na razpolago 6 postelj pri mežnarju v takozvani »spodnji uti« za zmersko ceno. Mežnarji oskrbuje vlijuden in postrežljiv mož, ki postreže s čajem, pivom in vino. Druga jedila si naj vzame vsak s seboj. Uršla gora nudi krasen razgled po Koroški in Štajerski. Dohod: Iz Prevalj čez Godca 5 do 6 ur, iz Guštanja na Šrotnekarja, Jurčka, Leseni križ 4 ure, iz Slovenjega grada 5 ur, iz Črne na Javorje 4 do 5 ur. Na gori je cerkev, kjer lahko mašujejo častiti gospodje duhovniki. Cerkev ima zgodovinski pomen. Sezidana je bila pod Ljubljanskim škofov Tomazem Hrenom.

k Kazazah je daroval dne 23. t. m. prvo sveto mašo gospod novomašnik J. Božič. Zbranega je bilo obilo pobožnega ljudstva.

k Letina bo na Spodnjem Koroškem jako dobra. Pšenica, rž, ječmen — vse je lepo in polno. Tudi sadje kaže. Krompir je že v cvetu precej debel. Mnogo se je nakosilo detelje in sena.

ložniki. In te čednosti imate vi, gospod vojvoda!«

»Tudi sedanji vladar je pameten in pravilen knez!«

»A je že star in utrujen!«

»Naj prevzame vladu vojvoda Filip!«

»Dovolite, plemeniti gospod in zavodovalec! Vojvoda Filip bi prinesel le revščino in nesrečo v deželo. Ljudstvo vidi v njem zatiralca svobode in zato bi se takoj uprl. Zato želi vaš stric, da bi se vrnili kot edino pravi naslednik in osrečili ljudstvo, katero Vam je Bog izročil. In če boste utrujeni in se zopet želite vrniti v priprosto kočico, kdo vam bo branil?«

Bolj in bolj se je jasnilo samotarjevo lice

K Shod Jugoslovanske strokovne zveze v Celovcu. Zadnjic se je pomotoma poročalo, da bo shod J. S. Z. v nedeljo 4. avgusta. Shod Jugoslovanske strokovne zveze bo v soboto dne 3. avgusta ob 8. uri zvečer v dvorani pri Trabesingerju v Celovcu.

K Poročna sta bila v celovški stolni cerkvi dne 21. t. m. c. in kroatnik Edvard Giudra iz Zagreba in gdč Alojzija Lemež, rojena v Celju. Bilo srečno!

K Imenovan je kanonikom v Gospasveti častiti gospod Jožef Ogris, prefekt v knezoškofiskem Marijanšču.

K Resigniral je na Gospasveti kanonikat ter se vrnil v Lvov profesor v pokoju dr. Jožef Ogorrek.

K Nastavljeni so kot kaplani časti gospodje novomašniki: Andrej Döllinger pri Sv. Petru v Katschthal; Franc Posautz v Trbižu; Jožef Sindler v Rangersdorfu.

K Obesil se je v celovškem vojskem skladnišču zaposleni delavec Fr. Hribnik, doma iz Bistrice pri Piberku.

K Samoumor na pokopališču. Na celovškem mestnem pokopališču se je ustrelil 23 let stari Vincenc Koch, ki je bil potnik pri Francu Sadnikarju, trgovcu z železom v Celovcu. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico, kjer je umrl.

K Revolver se je sprožil in težko ranil v Velikovcu ljudskošolskega učenca Martina Krivca. Učenec je imel nabasani revolver v hlačnem žepu.

Jeseniske novice.

J Z zlobno glorio »Narod« zadnjo soboto poroča, da sta na Jeseniceh odpadla od katoliške cerkve dva Nemci. Potem pa kliče: Drugi sledi! K temu pristavimo samo to, da »Narodov« dopisnik boljše stori, če danes odpade, nego jutri.

J Novo sodnijo smo dobili na Savo. Za prvega sodnika se je postavil tovarniški uradnik Pongratz. Preteklo nedeljo je Pongratzov pristaš vrgel nekemu nedoljetnemu tovarišu delavcu ste-klenico v glavo in ga občutno ranil. Kot sodnik je nastopil Pongratz in fanta pregovarjal, naj napadalcu odpusti, češ, da bo potem že skrbel, da fant dobi boljšo službo in se mu v delavsko knjižico ne napravi »črna piška«. Tako dela ta novi sodnik z delavci, ki ženske sam do krvi pretepava z bičem, kakor se je zgodilo lansko leto in jih potem plačuje. Zahtevamo, da take afere vzamejo drugi sodniki v roke. Tovarniško vodstvo naj vendar nekoliko poskrbi, da poseže tu vmes. To je pač najmanj, kar more delavce zahtevati od delodajalca.

J Zato smo mi tu! Tako so se naši liberalci potkrali na prsa v »Narodu«, češ, da hočejo oni kupovati zemljišča za novo šolo, ne pa občina in krajni šolski svet. Obenem pravijo, da bo šola stala 500.000 K. Mi pa povemo javnosti, da se je pri obravnavi govorilo o več kot polovico manjši vsoti. Zato smo mi tu, da bomo šolo zidali in zato smo mi tu, da bomo kupovali stavbni prostor. Liberalci, pa vendar že enkrat lahko pride do zavesti, da ste samo zato tu, da ste povsod tepeni

dne se bom zopet povrnil in bom ostal vedno pri tebi!

Miran je stresel z glavo in počasi izgovoril:

»Ne, plemeniti vojvoda, pustite me —«

Vojvoda ga je hitro prekinil: »Torej tudi ti me hočeš spominjati krone, ki bo težila mojo glavo? Ne, Miran, zate bom ostal vedno brat Ekart in zvest prijatelj!«

»Ti si tako dober, zahvaljujem te za gorko ljubezen,« je rekel Miran iskreno, »da dovoli mi prošnjo. Vzemi me s seboj, brat Ekart! Kaj naj delam tu sam, kjer me bo vse spominjalo na srečne dneve. Nikdar bi ne bil miren.«

Nekaj časa je bilo tih. Nepremično je slonela visoka samotarjeva postava na deblu vitkega drevesa. Nato pa je rekel: »Da, Miran, pojdi z menoj, in bodi mi tudi v šumečem valovju sveta zvest prijatelj! Bog blagoslovi tvojo ljubezen in zvestobu!«

Krepko sta si stisnila desnici. Napravila sta pripravljeno križ in ga zasadila v zemljo; ob njem sta pa vsadila divje rože. Čez dva dni sta se ločila od ljubljene kočice.

III.

Leta so potekla — nevzdržno je hitel čas in zopet se je vroče poletje bližalo koncu.

Mesečna noč je razprostrala krila po zemlji. V okrašeni sobi je ležal mirno vojvoda Ernst — nekdanji brat Ekart. Medla svetilka je razsvetljiva lepo soho.

in da propadate, pa za nič drugega ne. Dokler boste v »Narodu« pisali, da se kupna pogodba ne more narediti brez notarja, ste pač samo zato tu, da molčite in izginjate!

J Kaj imajo liberalci za lumparijo? »Narod« je svoj čas napadel v Savi ponosrečenega veteranskega blagajnika Robiča, češ, da se je sam vstopil, ker je poneveril veteransko blagajno. Ker je načelnik Rozman konstatiral v »Slovencu« s svojim podpisom, da je blagajna do vinjarja v redu, imenujejo liberalci to lumparijo in imenujejo ponosrečenega poštenjaka »samomorilca«. Tako morejo pisati samo branitelji in pospeševalci nesramnih babnic! Brestidne hijene!

J Občinske volitve na Koroški Belli. Ker se je liberalcem pri občinskih volitvah slabno obneslo, sedaj po »Narodu« vpijejo, da se je S. L. S. zvezala z Nemci in da je to vzrok njihovega propada. Res je pa le to, da tovarna ni marala iti več v boj za pohabljeno liberalno stranko, ki izumira, in se je odtegnila vsakemu vmešavanju v volitve. Zato pa je imela tudi dovolj razlogov. Njen pooblaščenec pri volitvah je vedno igral tako nerodno in konfuzno politiko, da bi bil kinalo tovarno ob vse zaupanje pri volitvah pripravil. Slednja je torej uvidela, da jo je njeni »brihtni« zastopnik povsed polomil, zato se je raje volitve vzdrljala, kar je najbolj modro storila.

J Župnika Škubic in Košir »sta se z Nemci zvezala«. O groza! Ko so pa liberalci z Nemci lepo pod pazduhovo prihajali k občinskim volitvam, se jim je pada zveza zdela tako naravna in potrebna, da so v svoji kratkovidnosti trdili, da se le na ta način v naši dolini zamore slovensko vprašanje reševati. In kadar so zvezo še dobro zalili, so pa šli spet trdno prepričani, da so storili junaško delo v prid uboge Slovenije! Taki so naši liberalni junaki!

J Na Koroški Belli je bil za župana izvoljen g. Josip Mulej, posestnik na Potokih, in za njegovega namestnika g. Anton Žumer, posestnik na Javorniku. Po celej občini se je ta izvolitev sprejela z velikim veseljem in v tovarni vlada sedaj tak mir, kakor da bi to socije prav nič ne brigalo. Ta izvolitev jim je pošteno njihova široka usta zamašila.

J Utonil je v Savi preteklo sredo 5letni sinček tovarniškega delavca Mraka. Voda ga je nesla po tov. rakah do prve turbine, kjer so ga rešili, pa prepozno.

Tedenski pregled.

Deželni zbor kranjski je imel dve seji, 23. in 24. t. m., ter bil nato ododen. Rešil je med drugim naslednje stvari: Sprejela sta se zakonska načela za preložitev okrajne ceste Trojana — Zagorje in za zgradbo vodovoda na Bledu. V varstvu in obrambu zadružništva se je deželnemu odboru naročilo, storiti vse, karkoli je potrebno; obenem se je pooblastilo, da dovoli kranjskim zadružnim deželno jamstvo za neomejene svote. Potrdila se je izvolitev poslanca Karola Dermastia v črnomalsko-meliškem okraju. Gleda deželnih hidroelektričnih naprav se je poročilo deželnega odbora v zvezi na znanje in se ga pooblastilo, da dogradi silovorno napravo na Završnici ter jo čim preje spravi v obrat; za nadaljevanje vodnoelektričnih del po vsej Kranjski se mu dovolijo potrebita sredstva v znesku dveh milijonov krov. Gleda pristave za vzreo mladih bikov na Robežu se deželnemu odboru naroči, da ta živinorejski zavod še razširi in spolni ter se dovolijo v to potrebiti izdatki. — Deželnih glavar g. dr. Ivan Šusteršič se je podal

Tiho je bilo, mrtvaško tiho — le enakomerno tiktakanje stenske ure se je slišalo in naposlед — globok vzdih. Vrata so se tiho odprla; ko je prišele zapazil mirno spavajočega vojvodo, je globoko vzdihnil.

Bil je Miran, ki je edini imel tudi ponoči vstop do vladarja. Neslišno se je vsesel ob njegovi strani v naslonjači in strmel v mirno noč.

Nekaj časa je sedel mirno, zatopljen v težke misli; kmalu pa je utrujen zaspal.

Zopet grobna tišina. Kakor duh je pošiljala trepetajoča svetilka medle žarke v temo.

Vojvoda je postal hipoma nemiren. Glavo je pogreznil globokeje v snežnobele blazine, z roko pa je tipal po odeji, da bi jo potegnil više v obrambo.

Kaj je bilo, kar je prišlo blizu, tako neizrečeno strašno, kot senca, z velikimi, mrzličnimi očmi, ki so ognjeno gledale iz črne maske, kot bi hotele predreti temo?

Za trenotek so obtičale na vitki Miranovi postavi, potem se pa zapičile v nemirno spečega vojvodo.

V tem trenotku je udarila ura na steni polnoči. Mož s črno kinko se je stresel in prestrašen obrnil.

Ali so potkrali udarci na njegovo spavajočo vest?

Le trenotek! Potem je poseglja desnica za pas; v istem hipu se je zabliščalo v svitu luči bodalo, — nekaj tre-

na odpotek v Toblach na Tirolskem. — Tudi deželnih odbornik dr. Pegar je za štiri tedne odšoten iz dež. dvorca. — Češka mladina na Moravskem je na mnogih javnih shodih odsodila znano Macharov bogokletno knjižuro in tiste, ki jo razbirajo.

Liško železnico, ki bo Avstrijo preko Belokrainske in Hrvatske vezala z Dalmacijo, so 22. t. m. pričeli graditi pri Ogulinu. — Napadi na vojske smodnišnice se v naši monarhiji vedno iznova poizkušajo; minoli teden so bili neznani zlikovci po strazi pregnani od artilerijskega skladista v Hajmaskeru pri Veszprimu in ob brnskega vojskega skladista. — »Slovensko društvo« na Reki je vladala razpustila, češ, da je društvo imelo svoj ustanovni občini zbor na Sušaku. — Nadomestne deželnozborske volitve za mesto Ljubljano so razpisane na 24. septembra t. l. — Pri nadomestnih občinskih volitvah za I. razred v Starem trgu pri Kočevju je zmagal S. L. S., ki ima zdaj vse tri razrede te stare liberalne trdnjave v svojih rokah.

Pri nadomestni volitvi v okrajinu Šolski svet trga Tržič so proti Nemcem zmagli Slovenci; izvoljena sta dva pristaša S. L. S. in 1. slov. liberalec. — Po-gorec na Ježici so po posredovanju dež. glavarja dr. Šusteršiča in drugih poslancev S. L. S. dobili 3000 K in pogorec v Senčurju pri Kranju tudi 3000 K državne podpore. — Tvrda Czecowiczka je definitivno prenehala z deli za regulacijo Ljubljance; namesto nje je prevzela delo »Alpinska stavbniška družba«. — Toča je potolka vinograde in polja po občinah Očeslavci, Kapela, Okoslavci, Radinci in Boračova v Slovenskih goricah. — Nevarna nova ženska boleznev se je pojavila v ogrskih vasih ob Štajerski meji; napada porodnice, ki v par urah umrjo. Boleznev je zelo nalezljiva in so Štajerske oblasti ukrenili potrebljivo, da se ne zanesajo cez mejo. — Zrakoplovni poizkus se bodo začetkom avgusta zopet vršili v Mariboru. — Utolil je v Savi pri Dolskem deželnim tajnik g. Fran Korošec. — Prepeljali in pokopali so ga v rojstni vasi Bloke pri Cirknici. — Vlak je razprtjal na progi pri Postojni Ivana Krajnc, krojača iz Rakitne; medtem se je sam vlegel pred vlak. — Umrl so: v Idriji posestnik in fotograf Anton Schmeißer; v Vipavi učiteljeva vdova gospa Gabriele Bezug roj. Kraigher; v Trstu absoluirani jurist Gustav Marušič; pri sv. Antonu pri Kopru Ivan Križman, oče tinjanskega župnika upravitelja Josipa Križmana; v Gradcu realni profesor v pokoju Jože Martinek; v Mariboru čepljarski mojster Gašpar Maksl, star 80 let. — V Zagrebu si je prerezel žile vsečiliški profesor Rorauer; našli so še živega, okrevale ne bo. Vzrok samoumora ni znan. — V morje je skočil v Pulju mornar Črnelica in utonil; zakaj je šel prostovoljno v smrt, ni znan. — Zmrznjeno ameriško meso za našo vojno mornarico namerava baje za stalno vpeljati vojno ministristvo. Agrarna centrala na Dunaju je proti temu vložila obširen ugovor, kateremu se pridružijo tudi vse druge kmečke organizacije. — 8000 lačnih Italijanov iz Italije se je od 1. 1900.—1910. naselilo v Trstu, kjer so domačinom odjeli kruh. — Dekle odvedli in razmazili so neznani razbojniki v Rovinju. Dekle je bila hčerka bogatega posestnika Masola; razbojniki so jo dvignili v avtomobil in se odpeljali. Drugi dan so jo ljudje našli mrtvo. — Za italijansko zračno vojno brodovje so celo kaznjeni v italijanskih ječah zbrali med sabo 15.000 lir. — Japonski vladar mikado Mutsuhito je smrtnonevorno obolel. — Oblak se je utrgal nad Kolomeo v Galiciji; porušenih je več hiš in veliko železniških nasipov; polja so poplavljena. — Sneg je 22. t. m. zapolnil mesto Bern v Švici in njegovo okolico; imeli so 3 stopinje mraza. — Strašno neurje je razdejalo mesti Mazuma in Sewentovci v Novadiji (Amerika); na stotine ljudi je izgubilo življenje. — V Londonu je nastal požar v neki trgovini papirja; 18 uslužbenik je zbezalo na streho; od teh je 8 deklet zgorelo, 6 se jih je pri skoku v rešilne ruke nevarno poškodovalo, dve od teh sta že umrli; tako da je bilo 10 mrtvih. — Velik požar je divjal v bancoverskem trgovskem delu v New Yorku; skode je nad 10 milijonov dolarjev.

Godovi prihodnega tedna.

Nedelja, 28. julija: 9. pobink., Inocencij.

Ponedeljek, 29. julija: Marta, dev.

Torek, 30. julija: Abdón in Senen.

Sreda, 31. julija: Ignacij Lojol.

Cetrtek, 1. avgusta: Vezi sv. Petra.

Petak, 2. avgusta: Porcijsunkula.

Sobota, 3. avgusta: Najdba sv. Štefana.

„Slovenska Straža“.

Slomškov dar po 20 K.

83., 84., 85. Nabранo po č. g. Frideriku Kučoviču, župniku, Dobrnu pri Celju, ob priliku praznovanja sv. Vincencija pri Sv. Jožefu nad Celjem, 67 K 50 vin. — 86. Po č. g. Josipu Dobrovec, kanoniku.

notkov in — zapičilo se je v prsi spavajočega vojvode.

Zamolkel vsklik je zbudil snivajočega Mirana. Ro bliskovo je skočil kvíšku ravno, ko je obrnil morilec žrtvi hrbot. Takoj je spoznal, kaj se je zgodilo, in planil je kot ranjena zver na nasprotnika. Toda morilec je bil močnejši kot on. Kratek, obopen boj, in Miran je padel nezavesten na naslonjačo.

Med tem je postal vse živo okoli. Služabniki, zbujeni vsled ropota, so prihiteli v trenotku, ko je zapustil morilec grad.

Vojvoda je živel le nekaj trenotkov in je umrl, ko se je z žalostnimi očmi ozrl na prijatelja, ki je ležal težko ranjen, še vedno nezavesten v naslonjaču.

IV.

Jesen! V rumeno obleko odelil gozd in okna samotne koče so obsevali umirajoči žarki jesenskega solnca.

Večer je bil. Ptičje petje se je razlegalo po gozdnu, zrak pa je bil napolnjen z vonjem zadnjih cvetlic. Pritajeno je šumelo v vejah visokega drevja in odpadajoče listje je pripovedovalo težko pesem minutlosti.

Samoten potnik je šel počasi po strmi stezi, oprajoč se na debelo palico. Bil je vitez Dagobert, ki je prišel že drugič v to samoto — sedaj, da bi našel Mirana, ki je pred nekaj

zel v jamo, kjer je sejal prodec in tam obležal. Dež je razmočil breg, kateri se je zrušil v jamo in zasul Živkoviča do glave. Ležal je celo noč v zasipu. Drugo jutro ga je našel nek voznik in ga rešil. Govori se, da vkljub tej »turi« ne bo umrl.

Š Veliko mladeničko Slomškovo slavlje se bo vršilo dne 4. avgusta pri Sv. Tomaju pri Ormožu. Že za 7. julija je bilo isto razglašeno, a je slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Ptiju isto iz razlogov, ki so posebno čudni, prepovedalo. Reklo je, da se je bati nemirov, batiti se dušljivega kašlja in tako dalje. Pravzaprav pa je bilo vse le nekaka kaprica gotovih ljudi pri Sv. Tomaju, ki se še sedaj ne morejo oddihniti, da je lani hofrat Ploj propadel. Slavnost obeta biti velikanska. Dopolne je cerkevna slavnost; govori vlč. g. dr. Hohnjec. Po cerkvenem opravilu mladenički tabor na prostem pri cerkvi, v slučaju deževja pa v Cafovi gostilni. Mladenci bodo prišli iz celega ormožkega in deloma ptujskega okraja, pa tudi iz Slovenskih goric in Medžumurja. Pridejo tudi Orlji. Popoldne bo priredila pri Cafu podružnica »Slovenske Straže« veselico na čast Slomšku. Pridejo odlični gostje in govoriki. Na shodu in popoldne pri veselici govori dr. Hohnjec in drugi. Somišljeniki, agitirajte na vso moč za obilno udeležbo!

Š Orlovska slavnost v Št. Juriju ob j. žel. dne 11. avgusta se vrši ob vsakem vremenu. Udeležba obeta biti velikanska. Vsak dan prihaja mnogo novih naznanih društev in posameznikov. Ves cvet spodnještajerskega Slovenstva bo 11. avgusta zbran v Št. Juriju.

Š Družina onega Kohlbergerja na Šobru pri Mariboru, ki je z arzenikom zatrplila vojaka Rožiča, je bila zagrizeno nemška. Mož se je večkrat izrazil, da hčce Nemci Slovence le »veredlate s svojo nemščino. Pri volitvah je bil hud agitator za »Štajerceve« kandidate. »Štajerc« je dobival cele kupe. Šnops je bil Kohlbergerjev vsakdanji živež. Po zadnjem slovenskem shodu pri Sv. Križu nad Mariborom je hudo zabavljal čez naše poslance. — »Štajerc«, poglej si natančneje twoj diko, twoj ponos!

Š Mudijo se v toplicah v Laškem trgu med drugimi bivši zagrebški župan, oddeleni predstojnik dr. Amruš in bivši kranjski deželniki glavar pl. Delela.

Š Ker se je zbolda na trnu, je umrila. V Pečicah pri Sladki gori se je na trnu na nogi ranila 11letna hčerka krčmarja Damšeta, Micika; v bolnišnici v Gradcu so jo morali operirati, a dekle je vkljub temu umrlo. Te dni so jo pokopali na sladkogorskem pokopališču. Bila je pridna učenka lembertske šole.

Š Zidar padel z odra. Pri Sv. Roku poleg Rogatca je padel z odra pri stavbi novega šolskega poslopja zidar Jože Gajsek. Stri si je pri tem nogu in dobil hude poškodbe na vratu. Spravili so ga v celjsko bolnišnico.

Š Požara. Posestnik Jožef Cvetko v Gaberju pri Brežicah je vozil zvečer rž v skedenj. Obesil je v skedenju na steno gorečo petrolejko. Ta pa je padla na tla in se razbila. Naenkrat je bilo vse domovje v ognju. Cvetkova žena je dobila hude opekline. Škoda je več tisoč kron. — Iz Radinc pri Radgoni: Enega zadnjih večerov je začelo goreti domovanje posestnika Ploja v Hrastju-Muti. Prebivalci hiše so si komaj rešili golo življenje. Škode je precej. Sumijo, da je začala zlobna roka. Ob istem času je gorelo na treh krajih v okolici.

Š Za tretje porotno zasedanje pri celjskem okrožnem sodišču je poklican predsednik porotnega sodišča dvorni svetnik in predstojnik celjskega okrožnega sodišča dr. Maks Bauvier, kot namestnika pa dež.

ga je čakal sluga s konjem, ki je prišel po daljšem potu za njim.

Kmalu se je čulo zabijanje žebeljev, potem je bilo zopet vse tiho — le skozi drevje je tiho šumelo, trepetajoče, kot bi trudna roka drsela po zveničnih strunah harfe.

V.

Ce je čez nekaj mesecev zanesla nogu kakega potnika v veliki gozd, ni našel kočice prazne in zapuščene, ampak gostoljubna roka mu je ponudila krepčila in zavjet.

A nihče ni poznal tujca z bledim, upalnim obličjem, nihče ni vedel, kako se imenuje njegova domovina.

Le oni, ki je tukaj umrl, je vedel, le oni je videl njegove temne oči v črni maski. Bil je vojvoda Filip. Vest se mu je zbudila v srcu, da je šel v samoto in prepasal ledja z belo vrvico. Ljudstvo pa je posadilo njegovega sina na prestol — —

Vedno tesneje se je oviral bršljan okoli križa. Kadar je hotel zakriti grobni napis, tedaj je prišel iz koče gozdni samotar in razdelil vejice na desno in levo. Tedaj si videl priprost napis:

Ce iščeš pravega miru,
samokrepost ti bodi vzor!
Ne išči ga na božjem svetu,
pogled obračaj le navzgor!

sodna nadsvetnika Franc Garzarolli pl. Thurnlack ter dr. Adolf Roschanc in dež. sodni svetnik Ljudevit Wenedikter.

Š Temeljni kamen bodo položili v nedeljo, 28. t. m. za nov »turnarski dom« v Slovenski Bistrici.

Š Poizkušen samoumor. V Pobrežju pri Mariboru stanujoča prodajalka Ana Bauer je v samomorilnem namenu skočila iz podstrešja na dvorišče, kjer je poškodovana v nezavesti obležala. Ko so jo našli, so jo spravili v bolnišnico.

Š Otroci brez varstva. Iz Celja: Pri Sv. Lovrencu nad Prožinom sta pustila zakonska Brečer štiri otroke v starosti od 4 do 7 let same doma brez nadzorstva. Sestrelni Jože in triletni Franc sta se podala na pod in pričela vrjeti mlatilnico. Triletnemu Francu je zmečkal in skoro popolnoma odtrgalo tri prste na levi roki.

Š Konja se splašila pred avtomobilom. Iz Celja: Te dni sta peljala posestnika Al. Čepel iz Šmarjete pri Vojniku ter Martin Ježernik iz Spodnje Hudinje pri Celju po cesti skozi Šmarje tovorni voz, na katerem sta bila naložena dva soda jabolčnika. Nasproti je pripeljal avtomobil, ki vozi med Dobrno in Celjem. Konj se je splašil ter zdirjal po polju. Pri tem se je zvrnil voz in Čepel in Ježernik sta prišla pod njega. Čepelu je zlomljena desna roka, Ježerniku pa leva noga.

Š Nesrečni alkohol! Iz Konjic: Zakonska Janez in Marija Novak v Oplotnici sta se zvečer podala v gostilno, da bi spravila domov svoja dva sinova, ki sta že celi dan tam popivala. Ko so ju starši pozvali, naj gresta domov, sta se začela prav divje obnašati. Metalna sta v starše vrčke, vsled česar sta bila oče in mati ranjena. Pobila sta tudi vse šipe. Zagovarjala se bosta pred sodiščem. — Iz Slovenjgrada: V neki gostilni pri Sv. Florijanu sta popivala delačec Martin Jeromel in hlapec Jakob Krajinik. Ko sta šla domov, sta se začela prepipati. Krajinik je potegnil nož in ž njim zabolel svojega tovarisa v prsi. Jeromel se je težko ranjen zgrudil in so ga morali spraviti v bolnišnico.

Š Obtožen, ker je rešil samomorilca. Nedavno je hotel neki vrtnarski pomičnik iz občine Rognitz pri Gradcu izvršiti samoumor ter se je obesil v gozdu na drevo. Hlapec Franc Kötschler, ki je prišel slučajno po poti, je prerezal vrv in živilje siti vrtnar je telebnil na tla. Padel je na korenino drevesa ter se lahko poškodoval. Cela zadeva se je kmalu razvedela in prišla je tudi do ušes državnega pravdništva. Kötschler je dobil povabilo k sodišču. V svoji priročnosti se je veselil, da bo dobil kako nagrado, ker je rešil človeško življenje. Kako pa se je začudil, ko je zvedel, da je obtožen po § 413, ker je s tem, da je odrezal samomorilca, povzročil njegovo poškodbo. Obtožnica drž. pravdništva je vzbujala pred sodiščem v Gradcu med številnimi poslušalcami burno veselost. Okrajni sodnik dr. Popelak pa je oprostil obtoženca, ki se je po razpravi slovesno zaklel, da ne bo nikdar več kakega obešenca odrezal.

Društva.

Vsem društvom naznanjam, da mora biti na naznanilih, o katerih želé, da bi bila priobčena v listu, vsaj pet kolekov »Slovenske Straže«! To je pač tako minimalna zahteva, da jo lahko vsak izvrši.

— V Dravlje! Šišensko prosvetno društvo vkljuno vabi vse člane in prijatelje, da se zanesljivo udeleži društvene slavnosti v Dravljah v nedeljo dne 28. julija 1912 popoldne. Z ozirom

na to, da se mi Šiškarji v kar največjem številu pokažemo v Dravljah, se prosi vse člane do zadnjega, naj se točno ob pol 2. uri zberu v Zgornji Šiški pri predsedniku (»Pri Smodinu«) poleg županstva v Zgornji Šiški, od koder gremo potem v Dravlj. Vsi člani naj se udeleže te slavnosti z društvenimi znaki. Znaki se dobre tudi v nedeljo pri predsedniku. Agitirajte za polnoštevno udeležbo!

Pravila podružnice »Slov. Straže« za župnijo Št. Vid nad Ljubljano je dež. vladu že potrdila.

Priredbe v Mostah. Vincencijeva konferenca Karmelske Matere božje na Selu, v Vodmatu in Mostah priredi v nedeljo, dne 28. julija 1912 ob 6. uri zjutraj sv. mašo s skupnim sv. obhajilom in pridigo v Karmelski kapeli na Selu. Med mašo bo pobiranje mlinih darov za revež, po sv. maši je konferenčna seja. Ob pol 4. uri popoldne se vrši pri g. Oražmu na Selu velika vrtna veselica. Spored: Igra: »Ne kliči vraga!«. Komičen prizor: »Potrat«. Kupleti. Slaščičarna. Cvrtje itd. Iz prijaznosti poje slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«. Vstopnina 30 vin. za osebo, otroci s starši so vstopnine proti. Čisti dobiček je namenjen za konferenco v prid revežem. Veselica se vrši ob slabem vremenu v notranjih prostorih. Preplačila se hvaležno sprejemajo. pridele vsi prijatelji siromakov in revne mladine, da tako skupno pomagamo našim ubožcem, posebno pa našim revnim otrokom, da bo zamogla Vincencijeva konferenca zopet nabaviti revežem obleko, obuvala in druge potrebuščine.

Gospodarstvo.

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Meseca oktobra se otvorí petnajsti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 11 mesecov. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. g. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem posloju poleg Marijanča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeljstva, zdravstva, ravnanja z bolniki, spisju in računstvu vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju ročnem in strojnem, pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu pouk in priliko, da se v enem letu zadostí privadijo nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo prejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t.i. sploh za vse, 32 K, ali za vse tečaj 352 K. — Vsaka gojenka mora prinesi po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski oblike, tri oblike za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krilli, šest srajcev, šest patrov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Ce ima katera več obleke, jo sme prinesi s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. let; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenc; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spricavo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuhov, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natanko in vestno zvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišinem redu.

Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spricavo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuhov, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjsko

šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi poslike iz drugih dežel. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

g Kartell. Ob zaključku kartelne enkete je mogoče šele površno pregledati uspehe, ki jih je ta prinesla. V poštev pride v prvi vrsti vpis kartelov v javni register in pa dolžnost kartelnih voditeljev, oddati vsakoršno informacijo, ki bi jo hotele državne oblasti. Na obe točki so pristali zastopniki kartelov na enketi brez daljšega obotavljenja in je že iz tega razvidno, da od registrov ne smemo pričakovati velikih uspehov; kakšni bodo pa odgovori na vprašanja državnih organov, si pa tudi lahko mislimo. V celotnem oziru je uspeh enkete precej mršav; večjega pomena je pač materijal, ki so ga spravila na dan dolgotrajna posvetovanja. Obsežno gradivo bo izdal trgovinski ministerstvo v posebni izdaji ter bo njegov študij lahko dobro služil parlamentu, oziroma gospodarskemu odseku zbornice.

g Ogrska žetev. Velikega pomena je za avstrijske cene živil uspeh ogrske žetve in ogrskega uvoza. Pšenica je obrodila nekoliko slabše kot lani, namreč za 364.000 meterskih stotov manj ter je dala letosnja žetev 47.238.552 m. stotov; letosnji pridelek rži je pa skor za 2 milijona met. stotov boljši nego lani. Ječmen je za poldrug milijon slabši kot lanskoto leto, dasi so spomladne cenitve boljšo žetev obetale. Pridelek koruze in krompirja še ni ocenjen, vendar bo pa letina tudi v teh prideležitvah zadovoljiva, kakor sedaj poročila naznajo. Po nekaterih krajih je sicer počila toča, ni pa naredila občutne škode.

g Hrvaska veleposest. Okrog Virovitice so razsežna veleposestva, ki se bila nekdaj last nemških knezov Schaumburg-Lippe, pa jih je potem kupil grof Draškovič, ki sedaj prodaja kos za kosom. Skoro vsak čas se odkrne kak del in pride v nemško posest, ki se na Hrvaskem bolj in bolj širi. Prodaja posestva Antunovac je vzbudila posebno pozornost v hrvaskih listih, ki z žalostjo poročajo, da je zopet prešel del domače zemlje v tuje roke. Antunovac je namreč kupilo šestero Nemcev iz Apatina, kjer so prodali svoja posestva in kupili prej imenovano posest, ki jo hočejo čez nekaj let parcelirati in po malem prodati. Največji interes je imela za to posestvo občina Vitovica, ker leži to v njeni neposredni bližini in je radi obdelanega polja naravnost živiljenjskega pomena za njo. Razun Antunovaca je prešlo še nekaj posestev v okolici Virovitice v nemške roke, tako da bo imela kmalu cela okolica nemške gospodarje.

g Lov v Avstriji. R. Berger razmotriva o pomenu lova v svojem malem delu: »Die volkswirtschaftliche Bedeutung der Jagd in Österreich« in pridele tekmo razprave do zanimivih zaključkov. Računa, da prinese lov na leto do 15 milijonov kron dohodkov in pravilno, da je dosegel izvoz divjadične iz Avstrije tekmo zadnjih 25 let nad 73 milijonov kron. Berger navaja, da prinese lov avstrijskemu prebivalstvu precejšnje koristi in ceni kapital, ki je vezan v svrhe lova, na dve milijardi kron.

g Proti Ungaro-Croati. V zvezi z nekaterimi reškimi bogataši snuje Anglo-avstrijska banka novo parobrodno društvo, ki bo zaenkrat s tremi prvo-

pestiš pulitka prgmah in greš raj brajnuke pu plac martrat. Brajnuke putreliju prenašaja toje sekature, ke jih morja, nam pa ni treba terpet zavle tebe in tud na boma.«

»Oho! Kua pa tu pomen dons! A s pregenek kupe dubu za fruštek, de s tku slabe vole in de s začeu nad mana soja jeza stresat.«

»Pust toje vice na stran in grenek kupe tud! Ce cm prou pu pravic puvedat, pa morm rečt, de muraličnega mačka pa mam in še prou puštenega muraličnega mačka in tega glajhgiltik, de se te ta blamaža u Mustah tulk prime kot voda gusi, je tu stvar tojga ukusa. Na naša rajtenga ga na uš več kidu pu Iblan, to t naprej puven, in to t u puvedu tud sam gespid dohtar Taučar, keder te u roka dubu. Kar prprau se in ušesa s zvrti, de uš bulš slišu.«

»G

KANDIDATI OB ZADNJI TURŠKI MINISTRSKI KRIZI.

CENE

električnega toka iz kranjske deželne elektrarne pri Žirovnici, o katerih smo že poročali, so se natančno tako določile:

Deželna elektrarna oddaja vrtlini tok 50 period, in sicer z napetostjo 120 volтов za razsvetljavo in 210 volтов za motorje.

Tok se oddaja po sledečih cenah:

I Za razsvetljavo.

a) po elektroštevcih.

Enotna cena kilovatne ure znaša 50 vinarjev. Na to ceno se dajejo popusti, in sicer, če znaša letna uporaba dotične naprave v primeri z množino inštaliranih kilovatov več nego 600 ur 5 odstotkov; več nego 1000 ur 10 odstotkov; več nego 1500 ur 15 odstotkov; več nego 2000 ur 20 odstotkov.

Popust se računa koncem vsakega leta ter se vpiše odjemalcu v dobro za novo leto. V slučaju, da se preneha z novanjem toka, se odjemalcu izplača popust v gotovini.

Pri polni enotni ceni 50 vinarjev za kilovatno uro stane ena ura razsvetljave pri 16 svečnih žarnicah s kovinasto nitjo 1 vinar; pri 15 svečnih žarnicah s kovinasto nitjo 1½ vinarja; pri 32 svečnih žarnicah s kovinasto nitjo dva vinarja; pri 50 svečnih žarnicah s kovinasto nitjo 3 vinarje.

Za razsvetljavo, ki ni stalna celo leto, temveč ki je v porabi le v seziji (n. pr. pri poletnih vilah), se računa 1 kilovatno uro z 80 vinarji. Restavracije, hoteli in privatni najemodajalci, ki porabijo v seziji, to je med 1. junijem in 1. septembrom, več toka nego povprečno v prvih treh mesecih dotičnega leta, plačujejo za tok, ki presega omenjeno povprečno množino, sezjsko ceno.

Vporaba toka se zaračunava odjemalcem mesečno.

Občine dobe za javno razsvetljavo 50% popusta za enoto ceno.

b) po pavšalnih cenah.

Tok za največ 5 žarnic s kovinasto nitjo se oddaja tudi za pavšalno ceno, in sicer se mora v tem slučaju plačevati mesečno vnaprej za eno 16 svečno žarnico s kovinasto nitjo 1 K; za eno 25 svečno žarnico s kovinasto nitjo 1 K 50 vin.; za eno 32 svečno žarnico s kovinasto nitjo 2 K; za eno 50 svečno žarnico s kovinasto nitjo 3 K.

Na te cene se ne daje popusta.

Dovoljeno je, inštalirati po dve žarnici na izmenjalni stik tako, da obe enkrat ne moreta svetiti. Za taki dve žarnici velja pavšalna cena ene same žarnice z 20 odstotnim naplačilom.

II. Za motorje.

Enotna cena kilovatne ure znaša 25 vinarjev (kar odgovarja približno ceni 18 vinarjev za 1 konjsko silo na uro). Na to ceno se dovoli popust, in sicer, če znaša letna uporaba dotične naprave v primeri z množino inštalirane sile motorjeve več nego 300 ur 10 odstotkov, 600 ur 15 odstotkov, 1000 ur 20 odstotkov, 2000 ur 30 odstotkov.

Cene za obrate z več kot 25 konjskimi silami se določijo vsakokrat posebej. Uporaba toka kakor tudi popust se zaračunava kot pri razsvetljavi.

III. Za kurjavo.

Cena 1 kilovatne ure pri uporabi toka za kurjavo oziroma kuho znaša 15 vinarjev brez vsakega popusta.

IV. Najemnina za elektroštevce.

Elektroštevce, ki so potrebni za merjenje porabljenega toka, dobavi in montira elektrarna sama; plačati se ji mora zanje mesečno sledeča najemnina:

od elektroštevca za razsvetljavo z največ 12 šestnajstvečnimi žarnicami s kovinasto nitjo, oziroma z enakim konzumom 80 h, z največ 20 takimi žarnicami 1 K 20 h, z največ 50 takimi žarnicami 1 K 70 h, z največ 100 takimi žarnicami 2 K 20 h, z več kot 100 takimi žarnicami poseben dogovor; od elektroštevca za motorje do 6 konjskih sil 2 K, do 12 konjskih sil 3 K 50 h, do 25 konjskih sil 3 K 50 h.

Pravica do spremembe cenika se pridružuje; vsaka taka sprememba bo objavljena 6 mesecev predno stopi v veljavlo.

Določila glede priklopitve k omrežju deželne elektrarne, glede elektroštevcev, nadzorovanja, plačila itd. so razvidna iz tozadevne posebne naredbe.

Od deželnega odbora kranjskega,
Ljubljana, dne 20. julija 1912.

kazu Iblan hrabet in šou raj u Pulanska dulina pud hruška ležat.

»Nekar no na feflej tku naumen!

Kdu pa prau, de je šou gespid dohtar Taučar zavie teh vultiu na ukance?«

»Za kua pa druzga?«

»Za kua druzga? Zavle Iblance, ke ja ni nč. Sej ga vnder puznaš, kuku straten ribč je on. Če je le kerkat ke kašna luža zagledu, pa je prec letu dam pu ribnca in pu tiste škorne, ke voda držeja. Zdej sa mu pa kar naenkat uzel Iblanca, edin kar ga veže na Iblana; kua če pa pol delat u Iblan?«

»Sej ni čist suha Iblanca; za ribe luvit ja je še zmeri zadost; pa še lepu kalna je, kokr zanalaš za ribart.«

»Tu ga pa ti slab puznaš! U kalnem ribart pa gespid dohtar Taučar na mara; tegu pa ne!«

»Le mouč! Kua pa tista skrita zvezza z Nemcem? A? A se tu ni rekl u kalnem ribart?«

»A s že spet tu na talari prnesu? A nouga nč na veš? Scer pa je še ena druga reč, ke je gespid dohtar Taučarja pregnala iz Iblane na ukance.«

»Kua nek?«

»Naš ceglci gvišn ne! Naš ceglci sa sam sucjaldemukrate tku zdražil, de pihaja ket gadi; gespid dohtar Taučarja je pa pregnou tud smrad, ke je ukul Iblance. Kdu u pa tud tu duhu? Sej še men tu na stri dobr, ke vnder nism vjen pusebnih dišau; gespid dohtar Taučar ma pa fajn nus, ke še dšau rož na prenese; tu se že pu tem vid, ke je same kapucinarje nasadu na soja vok-

na, ke sa brez usacga duha in sam sveceta.«

»A misleš, de res smrad ud Iblance? Holt! Zdela se je pa men neki u glau zabliskal!«

»A zagrmel tud?«

»Grmi pa mende le teb zmeri pu glau, zato pa nekol na slišeš, če t kej pametnega nasvetvama in delaš zmeri pu soj glau. — Dolfe, pušluši! Kua pa, če sa ga jugoslavanski učitelšk abiturienti pregnal iz Iblane? Glih tist dan sa mel sestank u Iblan, ke je šou gespid dohtar Taučar na ukance!«

»Tud mogoče! Pa nej ga prežene kar če, naš ceglci ga gvišn nisa in punktum!«

»Pušluši! Gespid dohtar Taučar se nekol ni biu prijatu ud učitelu. Tu je večkat že pukazu u »Sluvenskmu Narude«, ke jh je že tku peglu in ubru, de sm mislu, de na uma nekol več prijatl. No, pa liberalni učiteli sa tapce: če ga pu en plat klofneš, pa t tā druga nastau in tu je še dobr za nas. Zdej s je pa mislu gespid dohtar Taučar: če ustanem u Iblan, um mogu jt ket žepan na nhn sestank, in če grem na nhn sestank, jh morm puzdraut u imen mesta in jm mal na duša pihat in nazadne še kašn banket napraut, kokr je delu gespid Hribar, ke je biu žepan. Tega pa raj ne, s je mislu gespid dohtar Taučar. Buh ve, kuku se še platic zašuče. Mal morm pa tud nase držat. Če jh enkat zmerjam, jh na morm enkat hvalt, če ne me u še večkat nahrulu

Boltatu Pepe s Kudeluga.

sí Oton, peti podžupan; Komej Jakob iz Kromberga, šesti podžupan; Sirok Fran, Loke, 7. podžupan in Drašček Josip, osmi podžupan. Razun dveh so vsi iz Solkana.

p **Nastop Orlov v Krombergu.** Slabo vreme smo imeli v nedeljo, strašno slabo. Ali Orel je pogumen ptič, ki se slabega vremena ne zboji. Gledalcev se je nabralo zelo veliko, največ seveda domačih. Telovadba se je vršila dobro v najlepšem redu. Pri prostih vajah je nastopilo 80 telovadcev, izvajali so vse štiri vaje gibčno in precizno, zlasti sta naravnost vzorno telovadila oba predtelovadca. Vso slavnost pa je poveličevala impozantna vojaška godba. Sviralna je med drugim tudi pet orlovskega koračnic, katere je zložil in sam instrumentiral prečastiti gospod vikar V. Vođopivec.

p **Sveta vojska** se bo imenovalo protialkoholno društvo, katerega ustanovni občni zbor se vrši dne 4. avgusta ob deseti uri dopoldne v prostorih S. K. S. Z. v Gorici.

p **Odpovedano plačilo dolgov puljske mestne občine.** Vladni komisar puljske mestne občine je razposlal vsem faram in podobčinam dopis, v katerem izjavlja, da ne more radi posmanjkanja sredstev pustiti izplačati zaostalih tirjatev in obresti, katere dolguje puljska mestna občina pri omenjenih faktorjih. Komisar tudi izjavlja, da ne more jamčiti, da bi se sploh mogli zaostali dolgovi kdaj poravnati. Glasom istega dopisa prevzema vladni komisar jamstvo le za one tirjatve, katere imajo fare in podobčine od puljske mestne občine tirjati po 23. februarju 1912, torej po nastopu vladnega komisarja. Tu se zopet zrcali krasna gospodarska slika puljske laško-liberalne kamore!

p **Poroka.** V Pulju se je poročila gospodična Antonija Rieger z gospodom Štipanovićem, c. in kr. linijskim poročnikom v rezervi, sedaj načelnikom pomorskega urada v Splitu. Nesta je pastorka državnega in deželnega poslanca dr. Matka Laginje. Bilo srečno!

p **Velika pevska slavnost na Prosek pri Trstu, 25letnica prvskega društva »Hajdrih«.** V letih narodnega preporoda slovenskega na tržaških tleh zavzemala je slovenska pesem prav odlično mesto narodnega buditelja. Po mestu in okolici so se zbirali za narod navdušeni možje in mladeniči, ljubitelji petja v male zbole in s svojim navduševalnim petjem slovenskih pesmi budili narod iz spanja. S pesmijo so navduševali narod in v njem zbuiali zavednost. Spodbujeni po krasnih uspehih vedno bolj in bolj rastčega števila pevcev kakor tudi zavednih narodnih sinov in hčera, začela so se šnovati v mestu in okolici pevska društva, in prvo, ki vrši to hvalevredno delo za narod 25 let, je pevsko društvo »Hajdrih« na Prosek. Vsled tega je pevsko društvo »Hajdrih« ob svoji 25letnici sklenilo proslaviti buditeljico, slovensko pesem z veliko slavnostjo. Vredna je, da se jo dostojno slavi, saj ista po vsem slovenskem svetu vedno vrši in zavzema odlično mesto narodnega buditelja. Da se slovesnost, ta slovenski pevski praznik čim dostojnejše in vredno proslavi, vabi pevsko društvo »Hajdrih« vsa slovenska pevska društva k prijaznemu sodelovanju, oziroma udeležbi. Temu vabilu se je do sedaj odzvalo že več društev, mnogo jih gotovo sledi. Slovesnost se bode vršila dne 8. septembra t. l. v velikem krasnem senčnatem gaju, s krasnim razgledom na morje Jadransko. Ta pogled bode izvabil tisoč in tisoč udeležencem iz dna duše s pravim občutkom mogočne akorde skupnega zborja Hajdrihove himne »Jadransko morje« ter jih podkrepil z novimi močmi za nadaljnje narodno delo. — Slovenska dru-

VODJA ALBANCEV.

Prinašamo sliko voditelja albanskih vstašev Ise Boljetinca. Rodom je iz ene najboljših albanskih rodin ter je turška vlada že večkrat razpisala visoke nagrade na glavo drznega sprotnika Turkov.

Stva! Priglasite se v obilnem številu pravočasno k tej velepojembeni slovensnosti ob obali Jadranskega morja. Natančnejša pojasnila daje pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku. Okrepil naj se vez slovanskega bratstva, utrdi s skupno slovansko pesmijo živ in ne razrušljiv jez proti skupnemu sovražniku, nasilnemu Germanu in Romanu. Navduši naj skupno vse za skupne cilje, za boljšo bodočnost Slovanstva ne razrušljivo orožje slovanska pesem.

Pokojni podpolkovnik Jakob Kavčič pl. Krasnidol — podpisoval se spačeno Caucig — je bil rodom Goričan in častnik stare šole, pri tem pa blaga duša, kojega se spominja posebno kot mestnega poveljnika v Trstu še marsikateri slovenski vojak — saj smo ga imenovali le »Jacec«. Pisc teh vrstic je bil rajnemu v pisarni dodeljen in je imel na svoji pisalni mizi sliko Gregorčiča; ko je podpolkovnik nekot sliko zagledal, je pripomnil: »Ta slavni pesnik je tudi naš Goričan!« Če se tudi ni kot častnik posebno kazal Slovence, se je vendar Slovenci čutili. Eden njegovih sinov je bil ob tistem času v kadetni šoli in mu je neko pismo naslovil mesto »Krasnidol« — »Schöntal«. Takrat se je rajni raztogočil, češ: »Le počakaj, ti mladi smrkolin, ti bom že pokazal pačiti lepi slovenski priimek »Krasnidol« v »Schöntal«.

Agro-Merkur in Šentjanški premogovnik ali velika izgubljena pravda.

Liberalni mogotci, ki so Agro-Merkurja na ljubo ljubljanskim veletrgovcem prisili v konkurz, so se nadejali, da bodo vso po konkurzu povzročeno izgubo lahko zvali na rame članov Agro-Merkurja.

Največji teh članov je bil šentjanški premogovnik, kateri bi naj v pokritje po konkurzu povzročene izgube sam prispeval celih stotisoč kron.

Šentjanški premogovnik je pristopil kot član k Agro-Merkurju, in sicer s 500 deleži v to svrhu, da Agro-Merkur prevzame vnovčenje produkcije tega premogovnika.

Agro-Merkur je dejanski res tudi prajal šentjanški premog, od katere kupuje bi naj imel na leto okroglo 50.000 krovčista dobička.

Ko so Agro-Merkurja prisili v konkurz, je šentjanški premogovnik seveda takoj videl, da bi moral k povzročeni izgubi največ prispevati.

Radi tega je premogovnik vložil tožbo proti konkurznemu masi Agro-Merkurja na priznanje, da ni član.

Dolgotrajna in draga pravda je prehodila vse instance, in te dni je izšla razsodba najvišjega sodišča, ki je izrekla, da šentjanški premogovnik ni član Agro-Merkurja — da torej ničesar ne prispeva k izgubi Agro-Merkurja.

Verjamemo, da bo ta razsodba grozito vplivala na one činitelje, ki so konkurz Agro-Merkurja izsilili.

Sama na sebi pa mora razsodba zanimati vsako zadružno, vsakega zadružarja, saj se opira na razloge, ki so sami na sebi ne le zanimivi, temveč za vsakogar, ki se za zadružništvo zanima, izvanredno potučni, raditega te razloge tu navedemo.

Šentjanški premogovnik je podpisal pristopnico, ki ni bila popolnoma izpolnjena, namreč tiskovino pristopnice, ki se je pozneje izpolnila po članu Agro-Merkurjevega načelstva. V smislu razsodbe najvišjega sodišča pa mora biti pristopnica pred podpisom popolnoma izpolnjena, to se pravi, da se mora vsaka pristopnica popolnoma, v vseh točkah izpolniti, predno jo pristopivi član podpiše.

Šentjanški premogovnik je postal podpisano pristopnico za Agro-Merkurja »Zvezi slovenskih zadruž«, in ta je oddala pristopnico Agro-Merkurju; tudi to graja razsodba najvišjega sodišča, češ, da je smela »Zveza slovenskih zadruž« pristopnico šele tedaj oddati, ko se je napravila pravilna pogoda za prodajo premoga.

Četudi je premogovnik vplačal Agro-Merkurju pristopnino in so se temu napravili tudi odtegljaji na račun deležev, vendar izreka razsodba dvom, če so se izpolnili predpogoji, pod katerimi je bil premogovnik pripravljen kot član pristopiti.

Šentjanški premogovnik, ki se hoče te dni spremeniti v akcijsko družbo in išče na denarnem trgu večje posojilo, se bode razsodbe najvišjega sodišča brez dvoma veselil, praskala se pa bodo »Zveza slovenskih zadruž«, ki bi pri izgubi Agro Merkurja lahko izšla brez vsake izgube, a si je prisvojila največje terjatve, ki znašajo nad pol milijona krovč, — in praskal se bo oni zavod, ki ima pri »Zvezi slovenskih zadruž« največjo terjatev, pa se liberalci ž njim tako glasno bahajo, da je dobil pri Avstro-ogrski banki velik kredit.

Ali se bodo praskali tudi oni gospodje, ki so na ljubo nekaterih bogatašev izsili konkurz Agro-Merkurja, katerega bi vendar »Zveza slovenskih zadruž«, ki ga

je sama ustanovila kot svojo blagovno centralo, lahko mirno likvidirala, če že ni smel Agro-Merkur več obstati — to nas ne briga, to naj liberalna gospoda med seboj naredi; nas bi zanimalo kvečemu to, ali si je državni pravnik pogledal tudi povzročitelje Agro-Merkurjevega konkursa — in bodemo iz ozirov na pravico zaledovali, ali bodo ti povzročitelji pokrili tudi vso povzročeno izgubo, kar so tembolj primorani storiti, ker so z izsiljenjem Agro-Merkurjevega konkursa povzročili sedanje nezdrave trgovske razmere na Slovenskem, kar pa nekaterih trgovcev še ne ovira, da se obešajo na prazno malho liberalne stranke.

Vstaša v Albaniji.

Sultan je sankcioniral inštrukcije komisiji, ki odpotuje v Albanijo, da preiše pritožbe in da odstavi urednike, če so tožbe upravičene. Odškodujejo se tudi Albanci, ki so jim Turki požgali hiše. Ministrski svet je odpravil v Siriji in v Albaniji vsa vojna sodišča. Trdi se, da namerava skopeljski armadni zbor ostrejše nastopiti proti Albancem. Šest bataljonov je preprečilo, da Albanci niso zasedli Kačavika. Častniki so izjavili voditeljem vstašev, da če se Albanci ne umaknejo, prično nanje streliati. Izo Boljetinac je ukazal zapreti načelniku brzjavnega urada v Novem pazarju, ker ni hotel albanskih brzjavkov krot urednik zastonj brzjavat. V Djakovici se je položaj poslabšal. Ko je zasedlo 10.000 Albancev Prištino, se jim turški vojaki niso upirali. Poveljnik orožnikov se je pridružil vstašem, izpustil je iz ječe 461 kaznjencev in jih oborožil. Vstaši so se polastili orožarjem in so oborožili prebivalstvo. Iz Prištine so odrinili proti Verisoviču in proti Skoplju. Vstašev je vedno več in imajo strojne puške ter brzostrelne topove, ki so jih vzeli Turkom.

V Črno goro pobegli Albanci poročajo, da so se posvetovali voditelji albanske vstaje Bajram Sur, Iza Boljetinac, Riza bej, Idris Šefer in drugi v Prištini o brzjavki pretendentna na albanski prestol, Kastriota Skender beja, ki živi v Parizu in ki jih je pozval, da naj se ne pogajajo ne z mladoturki in ne s komisijo, ki jo odpošlje nova vlada v Albanijo. Albanski voditelji niso edini, če bi ubogali pretendenta, ker noče odpotovati iz Pariza v Albanijo in prevzel vodstvo vstaje.

Potrjuje se, da so vstaši pri Sopirortu zaplenili 40 voz, ki so vozili streljivo, namenjeno turški armadi. Turške vojake, ki so spremiljali karavano, so vstaši do zadnjega moža pobili. Potrjuje se tudi, da so vstaši potisnili pri Takovici koncentrirano turško armando nazaj in da so nato zasedli Takovico.

Dnevne novice.

+ Veliki sestanek slovenskega in hrvaškega katoliškega dijaštva ob priloki desetletnice »Zarje« se vrši v Ljubljani dne 1., 2., 3. in 4. avgusta. — Opozarjam, da ne samo naše somišljenike v stolnem mestu, marveč tudi najširše kroge z dežele. Sestanek, ki je prirejen v velikem obsegu, je za razvoj in procvit katoliške misli na jugu neprecenljivega pomena in je zato treba, da se vsa naša javnost zanj zainteresira. V četrtek 1. avgusta se vrši ob 8. uri zvečer pozdravni večer v veliki dvorani »Uniona«, 2. avgusta je ob 9. uri dopoldne slavnostno zborovanje v proslavo desetletnice »Zarje«, ob 8. uri zvečer pa slavnostna predstava v Ljudskem Domu. Vprizori se igra »Pavla«, drama z dežele v treh dejanjih, spisal iur. Alojzij Remec. Dne 3. avgusta ob 9. uri dopoldne skupno zborovanje slov. in hrv. katoliškega dijaštva v veliki dvorani »Uniona«, ob 8. uri zvečer komerz istotam. Natančnejši spored se objavimo. Potrebne informacije se dobje v pisarni Slovenske dijaške zveze v Ljudskem Domu, I. nadstropje.

+ Deželne vodnoelektrične naprave in liberalna stranka. Glasilo naprednih zadržav, »Slovenski Narod«, zagovarja v številki 26. t. m. postopanje deželozborških poslancev narodnozapadne stranke v zadevi električnih central in izjavlja, da »narodnonapredna stranka vseskozi odobrava postopanje svojih poslancev«. O tem nismo mi nič dvomili in zato se nam čudno zdi, da »Narod« liberalne poslance brani. To je nekoliko sumljivo in vzbuja domnevanje, da vsi liberalci s skrajno zadnjaškim nastopom dr. Tavčarja v tej zadevi vendarle niso zadovoljni. Ampak to je čisto vseeno. Odgovoriti hočemo le na nekaj razlogov, ki jih »Narod« zoper naja vproti vodnoelektrični akciji kranjske dežele. Ker liberalce zelo peče, da se je veleposestvo za te načrte izreklo, si je »Narod« izmisli, da veleposestvo zato želi elektrifikacijo Gorenjske, ker se bo potem ondi lahko naselil »nemški kapital«. V ostalem pa »Narod« zoper poje pesem o rentabiliteti, ki da ni izračunana, in se boji, da bo dežela vsled central »izkravela«. Z ljudmi, ki se na tako stališče postavljajo,

je seveda težko govoriti. Ali govorit iz njih zloba ali pa imajo oči zaplankane. Kranjska dežela leži ob morju, prepregati jo dve svetovni železnici, ki jo s celo Evropo vežeta, Jadranko in Sredozemsko morje je danes parola, industrija rapidno narašča, vse to glasno govoriti za veliko gospodarsko prihodnost Kranjske, kakor je to poudarjal tudi poslanec Piber v svojem poročilu v deželnem zboru. In spričo tega položaja naj bi naša dežela svojih bogatih vodnih sil ne izrabila, ko se vse kulinne snovi, premog, karbid, les itd., dražijo? Cela država je na tej akciji interesirana in železniško ministrstvo je naravnost zaveznik deželnega odbora v tej zadevi. Kdor hoče napredok Kranjske, mora z izrabo naših vodnih sil začeti in ne sme zamuditi ugodenega trenutka, ko je deželi še mogoče položiti roko nanje in tako preprečiti, da se jih zasebna špekulacija ne polasti. Če bi po nasvetu liberalcev čakali ne vemo na kaj, bi iz tega nikoli nič ne bilo. Rentabiliteta! To je gotovo, da se iz električnih central ne bodo takoj prvi dan, ko se bodo otvorile, vsuli milijoni v deželno kaso. Ampak centrale bodo pritegnile v deželo industrijo, povzdignile kmetijstvo in obrt — saj bo stala uporaba električnega toka n. pr. za 1 cent rezance samo 4 vinarje, kar veliko pomeni, če pomislimo, kako danes kmetom manjka delavcev in kako so dragi. Tudi razsvetljava z elektriko bo cenejša kakor s petrolejko. Ali naj omenjamo naše stavbno mizarstvo in druge obrti? Poročevalec Piber je povedal, da se kmečko ljudstvo za zavrnško centralo silno zanimala in privlačila za uporabo. Ljudje so užajeni, ako tehnik, ki povprašuje po odjemalcih, kako hišo prezre? Da ima naš kmet za to zmisla, dokazuje dovolj jasno strojna električna zadruga, ki se je osnovala v Sorici. In to so hribovci! Kaj pomeni Zavrnšica za tujski promet, ni treba omenjati. Da je delo tehnično na višku, tega pa itak nobeden ne taj. In potem dvomijo naši napredni zapadnjaki o rentabiliteti! Potrebni kapital za obrat takih naprav se bo zelo lahko dobil, to liberalci sami dobro vedo. Sploh, kar se stroškov tiče, bi liberalci lahko molčali. Stroški za zavrnško centralo znašajo skupno okoli 1.200.000 K. Silotvornost uporabljene stopnje znaša 1150 konjskih moči, če se pa izrabijo še nadaljnje stopnje, jih bo 10.000. Vsak kubični meter te vode se bo v zlato spremenil, in to so naprave za stoletja in ne za en dan. Liberalci so pa v Ljubljani zgradili obrtno šolo, ki ravnotoliko stane in nič ne nese, ampak za katero bo mesto vsako leto plačevalo najmenj 60.000 K! Pri Zavrnšici se je v primeri s proračunom prihranilo, pri obrtni šoli pa se je proračun znatno prekoračil. Da ne omenjamo ljubljanske električne centrale in njene »rentabilitete«! Ko se bo začela graditi deželna centrala pri Medvodah, bodo ljubljanski liberalci, če bodo takrat še večino enega glasu imeli, zelo radi o teh centralah drugih misli postali. Kar se nemške industrije tiče, je pisanje »Slovenskega Naroda« preneumo. Razvila se bo ravnotako lahko domača industrija, vrhtega pa bo tudi tuja industrija deželi dobiček donašala, naj bo nemška ali češka ali francoška, da ne podarjam koristi central za domače kmetijstvo in srednjo ter malo obrt, pa i za delavca. — Liberalci pa se ne bodo mogli obvarovati očitka, da so se v tako važnem trenutku pokazali za najreakcionarnejše nazadnjake.

+ **Kaj so liberalci?** Glasilo slovenske socialne demokracije piše danes: »Velikanska pomena je zakon o vodnoelektričnih napravah, ki ga je večina sprejela po predlogih deželnega odbora. In tukaj je res tako, kakor da je hotela zgodovina napraviti groteskno šalo. In kaj se godi? Klerikalci glasujejo z obemi rokami za zakon, liberalci pa gehajo od sebe kakor zastupljeno jed. Kar bi moral biti zgoraj, je na dnu, in na vrhu je, kar bi moral biti spodaj. Liberalizem je konzervativen, in klerikalizem je revolucionaren... Edini bivši poslanec Mandelj je ostal med klerikalci konservativec. — Torej smo imeli prav, ko smo predlagali, naj se narodno-napredna stranka prekrsti v narodno-nazadnjako.

+ **Luč iz zapada** nam v včerajnjem »Slovenskem Narodu« na naš tozadnji članek odgovarja, seveda po »zapadno«, kakor je to pri svobodomislicnih navada, in zato mrgoli v tem odgovoru različnih »backov«, »rimskokatoliških priganjačev«, »žuljev krvavec«, »deželne strmine na tej progi. Zahvaljujemo se vam velečastiti gospod doktor, in celemu visokemu kranjskemu deželnemu odboru srčno in iskreno za odobreni sklep v tej za naš okraj zelo važni zadevi, za katero smo se poprej že več kot dvajset let brezuspešno trudili! — Rihard Mihelčič v imenu mnogih prebivalcev našega okraja.

+ **Proti izidu občinskih volitev v Mostah**, pri katerih so liberalci sijajno izgubili to svojo dosedanje postojanko, so liberalci vložili rekurz. Če menijo, da bo ta njihov papir kaj vplival na razmerje glasov, se motijo. Slovenska Ljudska Stranka je dobila v vseh treh razredih in v podobčinah 878 do 931 glasov, liberalna samo

gli v tem oziru z »Lučjo iz zapada« resno razpravljati, ji svetujemo, naj prouči zgodovino prakršanstva in njegovega nadaljnjenja razvoja, saj delo Batifolovo in, če hoče, tudi Harnacka, ker ne verjamemo, da bi mogel »Narodov« člankar vse tozadne literature predelati. Ko se bo na tej podlagi uveril, da je prakršanstvo v bistvu vsebovalo v sebi vse kali tistega, kar on imenuje katolicizem, se bo dal z njim naprej govoriti. »Luč iz zapada« trdi nadalje, da je Gregor VII. proklet državo kot »pregrešno institucijo« in »produkt človeškega napuha« in navaja za to nek iz konteksta izstrgani in zraven celo gramatično nepopolni stavek iz nekega necitiranega spisa, češ, »Quis nesciat, reges et duces ab iis habuisse principium, qui Deum ignorantes, superbia, rapinis, perfidia etc.« S tem »etc.« Luč iz zapada« gotovo ne bo mogla dokazati, kar tako samozavestno trdi; na kak »etc.« se saj po običaju znanstvenega sveta ne odgovarja. »Luč iz zapada« naj pogleda preje v Gfrörerja: »Papst Gregorius VII. und sein Zeittaler«, 7 zvezkov — bo imel zadosti opravka. Potem se bavi »Luč iz zapada« z nekimi bullami Gregorja XI., Nikolaja IV. in Aleksandra VI., s katerimi so imenovani papeži baje »vpeljali že odpravljeni suženjstvo!« »Narodov« učenjak najbrže ne loči med bullami, brevi, motupropriji in različnimi drugimi izjavami Stolice ali papežev samih, potem pa dotičnih »bull« sploh ne navaja. »Luč iz zapada« naj pregleda sain Mansijev kolekcijo bull; če dotične »bulle« tam res najde, bomo polemizirali dalje. »Luč iz zapada« označuje končno katoliško cerkev za »revolucionarno« in navaja v to svrhu portugalsko republiko. V tem oziru priporočamo »Narodov« zapadni »luč«, naj preštudira socialno teorijo sv. Tomaža Akvinskega in tam bo našla n. pr. izražen tudi misel, da je v gotovih okoliščinah tudi najslabša demokracija boljša od tiranstva. Nam se zdi to popolnoma upravičeno in zato si je kaj lahko razlagati, zakaj je cerkev skozi vse veke splošno in tudi zmagovito branila pravice reverež, zatiranih in sirot proti posvetni oblasti. Če »Luč iz zapada« nam ne verjame, naj prebere v tem pogledu sain ravnikar izdane »Socialne probleme« Abditusove, kjer bo našel »Narodov« člankar glede socialne moči krščanstva in katoliške cerkve marsikatero zelo umestno in resnično besedo. Kar se fevdov tiče, se je cerkev nemškemu pravu akomodirala in to splošno v blagor ljudske kulture in gospodarskega blagostanja, za zlorabe pa gotovo ni ona odgovorna. Če bi »Luč iz zapada« proučila samo Michaelovo zgodovino nemškega ljudstva v srednjem veku ali pa vsa Jansena, bi kmalu uvidela, kako je katoliška Cerkev v socialnem oziru v celi Evropi blagodejno vplivala. Pa tudi moderna socialna zgodovina to izpričuje — tako na Francoskem, kakor na Irskem, Nemškem in drugod, saj je socialni in kulturni ter tudi politični preporod v 19. in 20. stoletju tesno združen z imeni katoliških preporoditeljev — v dobi, ko je n. pr. Fichte nemški narod političko probujal, ko je Laveleye socialno nastopil itd., so se ravno katoliške tradicije močno vzbudile. Tudi za Angleško je to dokazano. In Leo XIII. je kot »socialni papež« v tem pogledu nastopil naravnost epohalno. Belgijo naj pa »Luč iz zapada« le pri miru pusti; pravkar smo brali neko počilo

446 do 457 glasov. To je tako stražnivit poraz, da ga ne more pokriti noben rekurz.

+ **O trializmu** objavlja znani angleški časnikar Seton Watson (Scotus Viator) v današnji številki dunajske »Wage« obširen članek, ki bistveno ne pove drugega kakor to, kar se je od strani naših politikov v parlamentu, delegacijah in shodiž že velikokrat poudarjalo. Scotus Viator se vzema za potrebo edinstvenost habsburške monarhije, delegaciji naj bi se pretvorili v centralni parlament, kompetenca zagrebškega sabora naj se pa razširi. Trializem je zlasti z ozirom na zunanjepolitični položaj, ko stojimo pred likvidacijo Turčije, nujno potreben. Mažari mu zato nasprotujejo, ker nočejo močne monarhije. Priznava pa Scotus Viator, da so Hrvati tudi veliko napak napravili. Kar se tiče Cuvaja in Tisze, pa sta sama pokazala merodajnim faktorjem način, kako se bo dala mažarska oligokracija strelti.

+ **Kako »napreduje« brezverska šola.** Odkar se je na Francoskem uvedla brezverska šola, kakor si jo želita »Slovenski Narod« in »Učiteljski Tovariš«, je glasom zadnje statistike število analfabetov zopet poskočilo. Do leta 1900. je v 18. letih padel odstotek analfabetov od 14 na 4 pri moških in od 22 na 6 pri ženskah, od tega leta naprej, ko se je začela »svobodna šola« vpeljavati, pa je odstotek analfabetov zraštel na 25! Vzrok je ta, da je državna brezverska ljudska šola veliko slabša od zasebnih verskih, da starši svojih otrok ne pustijo v državnih šolah, kjer se zberejo vse smeti, izpriditi, in ker so vrheta državni učitelji v svobodomiseln Franciji tako slabo plačani, da dobe povprečno le 1500 frankov na leto. Državne brezverske šole so se preteklo leto pomnožile samo za 3'1 na 1000, verske zasebne šole pa za 9 na 1000. — Takih stvari slovenski narodnozapadniški listi seveda ne objavljajo.

+ »Cerkve bo kmalu konec!« je zaklical »Slovenski Narod« pred leti, ko se je v francoski zbornici sprejela ločitev cerkve od države. Glasilo radikalnih republičanov »Aurore« pa je nedavno to zapisala: »Napredni republikani danes uvidevajo, da je boj zoper cerkev, oziroma ločitev, slednjo le osvobodil, jo opogumil, okreplil in zedinil.« — Danes so prišli Francozi v svojem boju zoper cerkev že tako daleč, da se skuša vladu že Vatikanu bližati. »Narodova« prerokovanja so res zanic.

+ **Krasne Slovenske razglednice** so izšle v zalogi »Slovenske Straže«. Nujno prosimo vse podružnice Slov. Straže, vsa društva, ki bodo priredila Slovenske slavnosti, da pri istih razpečajo kar največ razglednic. Vsi zavedni Slovenci naj bi se letos posluževali edino le slavnostnih razglednic. Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani, Dunajska cesta 32. Trgovci dobe znaten popust.

+ **Zborovanje Slovenske zvezze v Kamniku** je že takoreč pred durmi, za skupni obed se je pa doslej oglasilo še prav malo članic in članov. Kdor se misli udeležiti skupnega obeda, naj se priglasi prav kmalu, najkasneje pa do 3. avgusta t. l. Ta rok se ne podaljša, ker se potem začne s pripravami. V interesu vsakega je, da se čimprej zglaši pri podpisanim, ker se spričo velikega števila tujev zna komu prijetiti, da ostane ta dan brez kosila. Torej! Na posebne želje se bo tudi po možnosti oziralo. — V Komendi, dne 25. julija 1912. — Fran Krmelj.

+ **Pametne odredbe.** Župani raznih francoskih mest, med temi celo župani mest z radikalno socialističnimi večinami, so pričeli prepovedovati po kinematografi vse predstave, ki predstavljajo dejanja zločincev. Kedaj bomo prišli v Avstriji tako daleč? Ali naj v Avstriji manj skrbimo za mladino?

+ **Na novih mašah za »Slovensko Stražo!«** G. Janko Boršnar je na novi maši gg. Frana Pfajfar in Rudolfa Potocnika v Selcih nabral 22 K 77 h. Nabantu na novi maši g. Janka Lobé v Zagradcu 32 K 4 h.

+ **N. D. O.** ali narodna delavska organizacija, je dobila novo ime; pravijo ji nameč »Naše Domače Ovce«.

+ **Slovenec imenovan za dvornega svetnika.** Cesar je imenoval vladnega svetnika in ravnatelja cesarskih posestev v Pragi, Slovenca Ivana Arha za dvornega svetnika.

+ **Iz življenja kočevskih Slovencev.** Slovenska liberalna hranilnica in posojilnica v Kočevju ima dne 3. avgusta svoj občni zbor. Čuje se, da bi se neki bogatini radi izvili kot člani. Pravijo, da hočejo nedostajajočo svoto 100.000 K razdeliti med člane. S tem bi marsikateri kmet prišel ob vse. Prav bi bilo, da bi vsi prizadeti šli na občni zbor ter ondi zahtevali in glasovali, naj se ta nedostatek razdeli med one, ki so ga takrivili.

+ **Novi železniški razgledni vozovi.** Novi železniški razgledni vozovi pride-

jo na alpskih železnicah v promet z 19. avgustom ter je za ta dan določena slovesna otvoritvena vožnja z novimi vozovi. Udeležili se je bodo zastopniki velikih amerikanskih, angleških in kontinentalnih listov, šefi svetovnih potvalnih pisarn in mnogi drugi. V programu so razne slovesnosti na Dunaju, vožnja v Solnograd, Beljak in Trst. Dne 21. avgusta bo vozil iz Trsta v Celovec posebni vlak, 22. avgusta pa dalje iz Celovca po južni železnici preko Semernika na Dunaj.

+ **Odredbe za Jukičeve razpravo.** Iz Zagreba nam pišejo: K razpravi proti Jukiču 29. t. m. bo pripuščen le tisti, za katerega bo jamčil voditelj sodnega predsedstva, da ga osebno pozna; dobil bo vstopnico, glasečo se na njegovo ime. Isto velja za časnikarske poročevalce, ki dobe vstopnico na lastno ime in ne na ime uredništva. Vsega vkljup bo izdan komaj kakih 30 vstopnic. Časnikarjem je pod pretnjo zakonskih posledic naloženo, da morajo »objektivno« (!) poročati. V sodnem poslopu bo postavljena močna orožniška straža; četrte ure pred razpravo se bodo vsa vrata sodne dvorane zapria in bodo tekom cele razprave ostala zaklenjena.

+ **Pečeno pišče v rokah »črnega kabinega« v Zagrebu.** Tako-le je bilo: Nek dijak, ki studira v Zagrebu, je dobil od doma iz Sarajeva po pošti majhen zavitek. »Črni kabinet«, ki pazi zlasti na Sarajevo, je postal takoj pozoren; ogledovali so paket in končno izrekli, da je v njem nedvomno bomba ali peklenški stroj. Paket so poslali državnemu pravdništvu, kjer se je sešla komisija s strokovnjaki, da se zavoj otvorji. Varoval se je delalo, kar se je dalo, da bi se nevarna reč ne sprožila. Ko so pa zavoj odvili, je prav nemilo zasmrdelo in pokazalo se je — pečeno pišče, ki je vsedoljgega ležanja na sodniji že pričelo gniti! Tako je »črni kabinet« pripravil reyeža dijaka ob okusen prigrizek.

+ **Umrl je nadporočnik pri trainski diviziji v Budipešti** g. Ignacij Jeršinovic iz znane rodbine v Črnomlju.

+ **Vabilo na veliko vrtno veselico,** ki jo priredi domžalska godba v nedeljo, dne 4. avgusta 1912, na vrhu gosp. A. Müllerja v Stobu. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. — Spored: 1. Koncert. 2. Srečolov. 3. Korandioli. 4. Igra (ob 7. uri zvečer): Kmet in avtomat. Šaljiv prizor. 5. Prosta zabava. — Čisti dobiček je namenjen za godbene naprave. Preplačila se hvaležno sprejmejo. Veselica se vrši ob vsem vremenu.

+ **Otvoritev sokolskega doma in zlet Ljubljanske sokolske župe** preteklo nedeljo v Litijo je izpadel tako klaverno, kot ni nikče pričakoval. Liberalci so trobili, da pride ta dan na tisoče tujev v Litijo, pa jih je prišlo s sokoli vred do 200. Naravno je, da so bili liberalni gostilničarji zelo razočarani in v skrbih zaradi svoje »župe«. Pri otvoritvi doma je izpregovoril par brezposmembnih besed dr. Premrou, nakar je »duša« sokola Roglič hotel izročiti ključe od doma predsedniku litijskoga sokola, a je ključe vrzel v blato, namesto da bi mu jih dal v roko. Po par nedolžnih pozdravov je godba zaigrala in ceremonije je bilo konec. Izprevod po trgu ni napravil nobenega vtisa. Popoldne je nastopilo na veseličnem prostoru nekoliko telovadcev, nakar se je vršila »ljudska« veselica brez ljudstva. Sokolska parada med našimi ljudmi ni vzbudila zanimanja. Ob prihodu vlaka in pri takozvanih otvoritvah so bili sokoli sami med seboj. Štafažo jim je delalo le nekaj znanih litijskih pohajačev. Tuje, ki so prišli, so gotovo odnesli iz Litije včas, da v Litiji ni tal za sokola, da je v Litiji liberalcem že odklenkoval in da je sokolski dan v Litiji le nagrobeni spomenik litijskoga liberalizma.

+ **Staršem, ki pošiljajo svoje otroke v Ljubljano v srednje šole.** Opazujamo vse p. n. starše, kateri pošiljajo oziroma nameravajo pošiljati svoje otroke v srednje šole v Ljubljano, naj javijo upravnemu »Zore« svoje želje in zahteve, ker je isto pripravljeno tozadno iti v vsakem oziru na roko. Čim preje se priglase, tem ložje in bolje se bo zanje lahko poskrbelo. Tozadnevna pisma naj se naslavljajo na Upravnštvo »Zore« v Ljubljani.

+ **Otrok se zadušil v pepelu.** Iz Sel pri Kamniku poročajo: 25. t. m. se je na Selih zadušil v pepelu poldrugoto star otrok Anton Droljc. Pripravili so pepel v koš, da bi šli posipati po njivi za ajdo. Medtem, ko je odšla mati v hišo po sejavnico, je prevrgel otrok koš s pepelom nase in se zadušil.

+ **Griža.** Čuje se, da se je začela po nekaterih krajinah v tuhinjski dolini močno širiti griža.

+ **Požar.** Pretekli četrtek je vnela strela hlev posestnika Ivana Kanca, po domače pri Gorjancu »Pod smreko«, v občini Dobrova blizu Brezovice. Pogorela je streha in 84 voz sena. Hlevi so ostali, ker so obokani. Uspešnemu gašenju požarnih bramb z Viča, Dobrova in Goricu se je posrečilo preprečiti večjo nesrečo. Škoda je znatna, vendar pa je bil hlev zavarovan.

+ **Na cesti umorjen.** Pred dnevi so ponočevali v Mladatičih pri Mokronogu posestnikovi sinovi Franc Rus, Franc Zore in Franc Repovž. Okoli polnoči jim je prišel po cesti nasproti Vincenc Žitnik iz Hrastovca. Omenjeni trije so ga takoj napadli in nekdo izmed njih ga je sunil z nožem v prsa, da je takoj mrtev obležal. Kdo izmed napadalcev je morilec, še ni dognano.

+ **Nesreča v mengiški pivovarni.** Ko sta včeraj v mengiški pivovarni smolila sede nadšdar Valentin Stabianik in sodar Peter Zabavnik, se je odprla neka pipa in vrela smola je pričela brizgati na sodarja. Stabianik je nevarno opečen po obrazu in telesu, Zabavnik na levi roki.

+ **Smrtna nesreča.** V Tupaličah pri Kranju je bil štiriletin sinček posestnika Weisseisna octovo kislino, ki jo je našel v domači kuhinji. Deček ni vedel, kaj piše. Prijet ga je kmalu nato hud krč in v hudi bolečinah je kmalu umrl.

+ **V Ameriki umrla Slovenca.** Umrl je v Jollietu, III., 35letni rojak Michael Frankovič, rodom iz Črnomlja. — Dne 27. junija je umrl v Pueblo, Colo., rojak Josip Papež, rojen v Primši vasi pri Ambrusu na Dolenjskem.

+ **Samoumor polkovnikove žene.** V Opatiji se je 24. t. m. ustrelila soprogavpokojenega polkovnika Ivana Stieglera s puško svojega moža. V prisrčnem pismu, ki ga je naslovila na svojega moža, izjavlja, da je vzrok njenemu samoumoru neozdravljuiva bolezna. Bila je v 72. letu starosti. Zakonski par je bil že več let v mali vili ter je živel v najlepši harmoniji. Vsako zimo sta prebila v Monte Carlu. Pretekle dni pa je menda ona izgubila veliko vsoto denarja, kar jo je močno potrlo in je bila od tedaj vedno otožna.

+ **Konec skrbi bo dne 1. avgusta t. l.** za tistega, ki naroči turško srečko v korist Slovenski Straži na mesečne obroke po 4 krone 75 vin. in z njim zadene glavni dobitek 400.000 zlatih frankov. Za nameček pa zamore zadeti tudi še dne 18. novembra t. l. 5000 kron vreden dobitek s srečko Slovenske Straže v korist revnemu otrokom, ki se vsakemu naročilu popolnoma zastonj priloži. — Pojasnila daje gosp. Valentín Urbančič, Ljubljana.

+ **Utonil je v Savi** pri Zagrebu 25. t. m. 16letni gimnazijec Dragutin Černelić.

+ **V Novem Vodmatu** prodaja sedaj »Slovenca« g. Ivan Orehek, Novi Vodmat štev. 9.

Notranjci! Pohitite v nedeljo dne 28. avgusta proslavit našega velikega Slovenska v Gorenji Logatec!

Boj proti mladoturkom.

Vojška liga, »Muhamaf-i-Vatan« se naziva, ponavlja svojo zahtevo, da naj se razpusti turški državni zbor in nadaljuje boj proti mladoturškemu odboru, ki se seveda upira, kolikor more, da se odpove oblasti, ker ga podpira večina turške zbornice. Ligi so se pridružili armadni zbori v Smirni, Solunu, Bitovljih, Skoplju in v Carigradu, kakor tudi azijski armadni zbor. V Solunu so nedavno zborovali ligasi in sklenili zahtevati, da naj se zbornica razpusti in da naj prevzame vladu Kjamil paša. Odrinski armadni zbor zavzema nepristransko stališče. Mladoturski odbor je to takoj izrabil in izjavil, da bi odrinski armadni zbor oddorakal v Carigrad, če bi hoteli zbornico razpustiti, da to prepreči. Usoda zbornice ni znana, ker si poročila nasprotujejo. Sedanja vlada, ki je že toliko odnehalo armadi, se najbrže ne bo mogla razpustiti zbornice izogniti. Kako da je položaj zmeden in nestalen, dokazuje okolnost, da se trdi, da preuzevamo veliki vezir Muktar paša predsedstvo državnega sveta, veliko vezirstvo pa Kjamil paša. Častniki turške vojske brodovja, ki je, kakor znameno, v Dardanelih zasidrano, tudi niso zadovoljni in so turški vladi brzojavili, da naj imenuje za mornariškega ministra kakega mornariškega častnika, če tudi ni slučajno na razpolago sin kakega velikega vezirja. Častniki groze, da, če jim ne ugodijo, se priprelje turško vojno brodovje pred

grad. Mladoturskemu odboru je nova vlada zaupno naznana, da smejo agitirati v okviru postav, a da se bo najostrejše nastopalo, če bodo poizkusili napraviti nemire. Vlada je to zato storila, ker so Mladoturki razdelili v Carigradu med svoje pristaše orožje in ker resno računa na pomoč odrinskega armadnega zobra. Sultan nima nobene moći in vpliva. Resno se misli na to, da sultana odstavijo.

Cerkveni vestnik.

+ **Duhovne vaje za duhovnike.** Če gg. duhovnikom, kateri hočejo pri jezu in Ljubljani narediti duhovne vaje se naznanja, da se bodo iste meseca avgusta začele ob 6. uri zvečer dne 5., 19. in 26. Če gg. naj blagovoljno naznani svoj prihod predstojništvo.

+ **Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani.** Zidanje cerkve tako dobro napreduje, da se bo temeljni kamen mogel položiti že dne 4. avgusta. Natancanje poročilo priobčimo prihodnji teden.

+ **Pastoralna konferenca za novo meški dekanat** bo dne 12. avgusta t. l. točno ob 10. uri dopoldne v prostiji.

+ **Spremembe v franciškanski provinciji.** Dne 13. julija je v Ljubljani zbroval definitorij provincije in sklenil da se v ljubljanskem samostanu za snuje domač bogoslovni študij. Iz Kamnika pride tedaj sedem klerikov-bogoslovcev v Ljubljano in z njimi lektorji Preč. P. procincijal Angelj Mlejnik, dr. P. Gvido Rant in P. Gratus Kostanjšek — P. Dionizij Dušej iz Svetegore k Sv. Trojici, na njegovo mesto P. Blanko Kavčič od Sv. Trojice. — V Novem mestu gvardjan P. Gothard Podgoršek, P. Ambrož Remič, katehet. — Kamnik: P. Severin Fabiani, organist, P. Kornelij Petrič, katehet, vikarij, P. Hugo Bren lektor. — Gorica: P. Hadrijan Kokol lektor. — Brooklyn pri New Yorku se ustanovi komisariat s P. Kazimirovem Zakrajšček na čelu.

+ **Ehvaristični kongres.** Iz Španke poročajo, da se je doslej priglasilo 500 udeležencev za mednarodni ehvaristični kongres na Dunaju in da bo to število narastlo do septembra bržkone na 800 oseb. Svojo udeležbo sta med drugimi priglasila nadškof iz Valencije in škof iz Madrida — Alcale. — Veliko zanimanja bodo brezvonom vzbudile razne narodne skupine. Tako poročajo sedaj, da bo korakalo v slavnostni procesiji okoli 2000 tirolskih strelcev v narodnih nošah. Na čelu njihove skupine bo nosilo v starih tirolskih narodnih nošah osem velik križ skoro dvojnega umetnika Bachlechnerja. Za tem križem bodo nosili 56 starih brambovskih zastav, ki so velikega umetniškega in zgodovinskega pomena. S Tirolci bo korakal tudi njihov deželni glava ekscelenca baron Kathrein. Pred začetkom tir. dežele nameravajo nositi tudi historično sliko Srca Jezusovega iz Bočna, pred katerim se 1. 1796 sklenili tirolski deželni stanovi zvezzo z božjim srcem Zveličarja. Četrti skupino bodo tvorile stare cerkvene zastave, ki so istotako velikega umetniškega in zgodovinskega pomena. V tej skupini bodo korakale tudi stare evharistične častne garde, ki spremljajo

sarij dr. Trillerjevo »zgodovino« ter si-jno dokazal, kako velikansko krivo ima bivši občinski svet na tem, da je pustil Hribarju delati na svojo pest, na-mestu da bi se za obrtno šolo pridobilo sodelovanje vseh faktorjev. Tako je Hribarja vlada potegnila in mesto je prišlo v stroške, ki bi se jih s previdnej-šo in manj reklamno akcijo lahko obra-nilo. Dr. Triller je kot zgodovinar mest-nega magistrata doživel strahovit poraz in če bi se šlo za klasifikacijo, bi ta-le »zgodovinar« v najmilejšem slu-čaju dobil dvojko. Opozicija pa je naj-novejšega športa dr. Karola Trillerja jako vesela, vesela pa ne more biti libe-ralna stranka dr. Karola Trillerja.

Ij **Bivšega liberalnega občinskega svetnika Karola Megliča aretirali v Trstu.** Že dolgo časa se je v tiralnici bli-šalo ime bivšega ljubljanskega občinskega svetnika Karola Megliča, ki je bil, kakor znano, eden stebrov »Glavne posojilnice«. G. Meglič je bil sicer na-tisnjен v tiralnici, gibal pa se je po Trstu popolnoma prosto, hodil se je celo predstavljal v uredništvo »Edinosti«, na cesti je nosil sicer često črno obve-zano oko, sicer pa je bil solastnik tvrd-ke Ferd. Niklsbacher, katere dopisnice je pošiljal tudi v Ljubljano. Kakor se nam poroča, so se sedaj v Trstu vendar spomnili na od ljubljanskega sodišča izdano tiralnico ter so ga Meglič pri-jeli in včeraj pripeljali v Ljubljano ter ga izročili tukajnjemu sodišču.

Ij **Uničevalna sodba župana dr. Tavčarja** o mestni elektriki je vzbudila splošno pozornost. Tako je dr. Tavčar sam potrdil to, kar je o Hribarjevi mestni elek-trarni pisal »Slovenec«. Dr. Tavčar je v deželnem zboru dejal, da mestna elek-trarna zelo težko izhaja, dasi so žarnice drage ter da bo mesto prišlo v velike sit-nosti, ako ne dobi nove moći. Župan je rekel, da so žarnice mestne elektrarne s stališča mestnih financ še premalo drage! Ljubljančani se lahko vesele tako »vzor-nega gospodarstva«, katerega razkriva sam sedanji g. župan. Ljubljanski volilci bodo tako vsak dan bolj uvidevali, kako upravičeno je stališče naše opozicije.

Ij **Dela v Ljubljani.** Danes se je sestal odsek občinskega sveta za nad-ziranje del pri zgradbi nabiralnikov ob Ljubljani. Kanali ob levi strani Ljub-ljanice bodo veljali 350.927 K, na desni strani 309.062 K. Pri izdelavanju detajl-nih načrtov se je pokazalo, da bodo stroški za okoli 49.000 K večji, kot je bilo prvotno proračunano. Odsek je odobril načrte in pogodbo, ki se bo pred-ložila stavbenikom. V pogodbi je zlasti navedeno, da se mora tvrdka, ki bo prevzela dela, ozirati kolikor mogoče na domače delavce. Minimalna plača bo 3 K. Podjetnik bo moral skrbeti tudi za zdrava delavska stanovanja. Dela se bodo razpisala. Povabljeni bodo vse domače tvrdke, ki se bavijo z betonskimi deli in pa nekatere specialne tvrd-ke. Rok za vlaganje ofertov je tri tedne.

Ij **Konkurz je ustavljen** nad trgovino g. F. Zorca.

Ij **Kopališč nedostaje.** V sedanjih vročih dneh občuti občinstvo, kako malo je bivši občinski svet skrbel za cenena kopališča. Imel je pač smisla zabijati ogromne svote v nepotrebnih hotel Tivoli, za bolj potrebna kopališča pa ni imel smisla. Gospodarstvo absolutne liberalne večine je bilo tako, da sedaj lahko pravimo: že samo s tem, kar je Hribarjeva neprevidnost mestu zago-spodarila pri obrtni šoli, bi mesto lahko dobilo sijajno, veliko ljudsko kopelj. Sedaj pa se marsikateri Ljubljancan komaj more kopati v Malem Grabnu, če pa se hoče ondi nekoliko odpočiti v travi, že pride čuvaj ter človeka nahruli. Kopališče v Koleziji, ki je bilo napravljeno še pod nemško večino, je tudi premajhno. Take so prijetnosti po-letja v Ljubljani. S. L. S. je že v eni prvih sej novega občinskega zastopa nastopila v občinskem svetu za zgradbo velikega ljudskega kopališča ter ne bo odnemala, da se izvrši ono, kar zahteva v korist prebivalstva.

Ij **Nagla smrt.** Včeraj dopoldne je prišla k zasebnici Frančiški Kromar-jevi v Študentovski ulici št. 7 leta 1866 v Babnem vrhu rojena ter v Predvor pri Kranju pristojna sašnska šivilja Ma-rija Lombarjeva ter jela tožiti, da ji je slabo in prosila, da se nekoliko odpočije, kar ji je Kromarjeva dovolila. Ko se je pozneje zgrudila na tla, so jo

polozili na posteljo, kjer je popoldne izdihnila. Na lice mesta došli policijski zdravnik je konstatiral, da je Lombarjeva zadebla srčna kap.

Ij **Brat pri očetovem pogrebu hotel umoriti brata.** Poročali smo nedavno, da je na Reki pri pogrebu svojega očeta ob odprttem grobu Mate Pirjavec štirikrat ustretil na svojega brata Vladislava in ga lahko ranil. Mate Pirjavec je pobegnil. Včeraj so ga prijeli v Ilirske Bistrici. Ker je Mate Pirjavec avstrijski podanik, se bo sodniška razprava proti njemu vršila v Ljubljani.

Ij **Aretovan** je bil včeraj znani žgan-jar 57 letni Karol Spindler, kate-rega želi zaradi neke zadeve videti okrajno sodišče v Kranju.

Ij **10 dragoncev** je sinoči iz Maribora semkaj pripeljalo 7 huzarjev pod povel-jstvom enega desetnika. Kakor smo že svoj čas poročali, je svojevoljno zapustilo v Slo-venji Bistrici 30 dragoncev vojašico in so sli naravnost v Maribor, menda z neko pritožbo. Tam so jih dali v preiskovalni zapor, kjer so bili obojeni vsak na 6 me-secev garnizijskega zapora. Drugi bodo prestali kazen v Mariboru.

Ij **V zaporu bi se bila kmalu zadušila.** Katarina Jereb z Goriškega, ki ima pri tu-kajnjem deželnem sodišču prestati več-mesečno kazen, bi se bila včeraj v zaporu kmalu zadavila s koščkom mesa. V zadnjem trenotku jo je rešila zdravniška po-moč dr. Plečnika.

Ij **Najdena vojaška obleka.** Včeraj dopoldne je šivilja Frančiška Pengov na Golovcu našla celo vojaško obleko z bodalom vred od nekega prostaka 27. pešpolka. Vojak se je moral tam brž-kone preobleči v civilno obleko in de-zertiral.

Ij **Kolo ukradeno** je bilo danes do-poldne posestnikovemu sinu Stanisla-vu Vrhovcu iz Vrhovnika pri Dobrovi iz veže v Gradišču št. 3. Kolo je tvrd-ke »Puch«, ima spredaj napis »Spag«, je vredno 150 K, dobro hrانjaneno, je prostega teka, črno pleskano s polno prestavo z zelenimi črtami, ima tovar-niško številko 45.659. Pozor pred naku-pom!

ZAROKA V VLADARSKI ROBNI

Nadvojvodinja Matilda, druga hči nad-vojvode Karola Štefana, se je zaročila s princem Czartoryskim s Poznanja.

DUNAJSKI SLOVENCI NA VIŠAR-JAH.

Ij **Dunajski Slovenci,** ki bivajo čez poletje v domovini, prirede meseca avgusta t. l. skupno romanje na sv. Višarje. Sklenilo se je, da se peljejo dne 12. avgusta z vlakom, ki odhaja iz ljubljanskega južnega kolodvora zutra-jaj ob 6. uri 52 minut do Trbiža. Na Trbižu se ustavijo čez poldne; popol-dne pa bo odhod k božjepotni cerkvi na sv. Višarje, kjer bodo udeleženci ostali čez noč. Drugo jutro se po opravljenih pobožnostih zopet podajo na Trbiž in odtod domov. — Vsi rojaki in rojakinje, ki jim čas dopušča, se vabijo, da se te božje poti udeleže. Saj bo veljala nebeski Materi in sicer v prvi vrsti kot zahvala za Njeno mogočno varstvo, ki so ga v tako obilni meri de-ležni zaposleni slovenski rojaki v tu-jini in pa kot priporočilo za Njeno na-daljno skrb in varstvo. Torej na vese-lo svidenje! — Voditelj slovenske služ-be božje na Dunaju.

V DARDANELIH POTOPLJENI DVE LAŠKI TORPEDOVKI.

Kakor poročajo inozemski konzuli v Carigradu in v Galipoliju, so Turki ob napadu laških torpedovk na Darda-nele res potopili dve laški torpedovki.

Po svetu.

Ij **Kolera na Ogrskem.** Dognali so, da je v Mintszentu na Ogrskem umrl za azijsko kolero 60 letni dinar Aleksander Koukas. Dne 25. t. m. je v Mintszentu zopet obolela ena oseba na koleri.

Ij **Zopet poizkušen napad na smodniš-nico.** Iz Szegedina poročajo: Vojak, ki je stražil zalogo smodnika, je zapazil, da se približuje pet sumljivih oseb poslopju. Ker se niso zmenili za kljče »stoje«, je ustrelil in alarmiral stražo. Sumljive osebe so zbe-zale, ne da bi bili mogli aretrirati.

Ij **Eden izmed najbolj zagrivenih sovraž-nikov Cerkve na Francoskem** se je povrnil

v naročje katoliške Cerkve. To dejstvo vzbuja v političnih in cerkvenih krogih na Francoskem mnogo zanimanja. Pred kakim 15 leti se je zgodil namreč v mestu Auxerre velik škandal. Tamoznji župnik Guinot je pobegnil z neko metreso — neko bogato žensko — v Italijo. Čez nekaj časa se je vrnil na Francosko, kjer je takoj na-znani svoj izstop iz katoliške Cerkve. Toda samo to mu ni zadostovalo, postal je tudi eden najbolj zagrivenih nasprotnikov Cerkve. Sprva je bil tajnik pri nekem ra-dikalnosocialnem poslancu, nato je postal urednik in pozneje glavni urednik nekega radikalnosocialističnega lista. V tem časopisu je strastno napadal katoliško Cerkev, tako da je bil iz Rima slovesno izključen iz občine vernikov. Svoje metrese se je naveličal, oženil se je, a se je kmalu nato zopet ločil, nakar se je oženil v drugič, a pozneje zopet ločil. V začetku preteklega tedna je obolel. Bolezen ni bila huda, toda bolečine so popolnoma zadostovalo, da so povzročile preobrat v Guinetu. Preklical je vse, kar je doslej proti Cerkvi govoril ali pisal ter je tudi papeža brzojavno pro-sil za generalno odvezo in zopet sprejem v naročje katoliške Cerkve, pri čemur se je izjavil, da je pripravljen sprejeti kakršnokoli cerkveno kazen.

Ij **Monakovo pod vodo.** Izara je pre-stopila v Monakovem bregove in poplavila več ulic. Svatba milijonarske neveste. Kot enega najbolj sijajnih in nenavadnih do-godkov v družabnem življenju Kalifornije, kar se jih je kdaj zgodilo, opisujejo ameri-kanski listi svatbo milijonarske neveste Jennie Croker, ki je poročila v San Fran-ciscu Malcolmu Whitmana. Vsi veliki newyorski listi so prinesli cele strani dolge brzojavke o sijaju in potrati denarja na tej svatbi, ki je bila celo za amerikanske raz-mere nekaj nenavadnega. O premoženju neveste pa listi niso edini. Medtem ko ce-nijo nekateri premoženje neveste na 100 milijonov dolarjev, sodijo skeptiki samo na nekaj nad 10 milijonov. Tudi stroški svatbe se ne morejo natančno določiti. Ce-nijo jih na 240.000 do 400.000 kron. Kot pravijo časnarska poročila, je bila mala cerkev sv. Matije, kjer se je vršila poroka, tako na gosto okrašena s cvetlicami, celo s celimi drevesi, da sta ženin in nevesta komaj našla pot k oltaru. Dekoracije dvo-rane, v kateri je bil svatbeni zajetrek, so veljale 80.000 kron. Svatbena obleka Jen-nie Croker, ki je bila vsa prepletena s pravimi biseri, je reprezentirala vrednost 200 tisoč kron. Okrašenje male cerkev, za katero so se porabile najbolj različne in red-ke cvetlice, je bilo 100.000 kron. Veliko število detektivov, ki so bili v najlegant-nejših oblekah pomešani med goste, je skrbelo, da niso razstavljeni zakladi dra-gocenosti prišli mogoče v neprave roke. Nevesta je prejela cele vozove poročnih darov in med številnimi čestitkami tudi ni manjkalo raznih grozilnih pisem. Obenem s poročnim listom si je preskrbel mladi par tudi lovsko dovoljenje, da bosta medene tedne prebila na lov.

Ij **Ponarejeni avstrijski 20 kronske bankovci.** V Rumuniji krožijo ponarejeni 20 kronske bankovci. Ni še znano, ali so jih ponaredili v Avstriji ali v Rumuniji. Ij **Neurje in povodnji v Srbiji.** Toča je pobila polja v 200 srbskih občinah. Škodo cenijo na 10.000.000 frankov. Pokrajini Jaćodina in Palanka sta poplavljeni in po-dobni jezeru. Boje se, da izbruhne v Srbiji lakota.

Ij **Run na ogrsko hranilico v Paksu.** Vlagatelji hranilnice v Paksu so napravili run, ker se je trdilo, da je napravil umrli ravnatelj Bun brez vednosti ravnateljstva 300.000 kron dolga. Ravnateljstvo je iz-javilo, da v osmih dneh izplača odpovedane vloge.

Ij **Nenavadno darilo ruskega carja srbski armadi.** Srbski listi poročajo, da bo ruski car zgradil v Nišu na svoje stroške vo-jašnico za 16. polk, ki nosi njegovo ime.

Ij **Potres v Južni Ameriki.** Grozen potres je razrušil mesto Piura v državi Peru. V 40 sekundah se je bilo izvršeno uničenje, česar žrtve so bile tudi tisoči ljudi. Piura je glavno mesto istoimenskega severnega departementa države Peru. Prebivalstva je štelo 12.000 ter je sedež sodnih oblasti, mnogih vzgojnih in drugih zavodov. V po-krajini pridelujejo bombaž, riž, sol, smolo, petrolej itd. Departement Piura, ki meri 24.000 kvadratnih kilometrov, ima še mnogo neobdelanega, puščavskoga sveta. Glavno mesto leži v bližini Oceana, vzhodno od Piure se dviga pogorje Andov.

Telefonska in brzojavna poročila.

RESNOST ZUNANJE POLITIČNEGO POLOŽAJA.

Ij **Dunaj,** 27. julija. Minister za zuna-nje zadeve je spričo resnega položaja v Turčiji sklenil svoj dopust v Karlovi Varih prekiniti in se poda v Kaltenleut-geben blizu Dunaja, odkoder se bo vsak dan podajal na Dunaj, da sam vodi zu-nanje posle.

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVA.

Ij **Praga,** 27. julija. Vsi listi izražajo upanje, da se bodo spravna pogajanja saj jeseni ugodno končala.

CUVAJЕVE UMAZANOSTI.

Ij **Zagreb,** 27. julija. O Kirchbaum-Cuvajevi umazani aferi so se sedaj iz-vedele nove podrobnosti, ki kažejo vso velikansko korupcijo, ki jo je uvedel Cuvaj na Hrvaskem. Cuvaj je namreč prisilil sremsko eskomptno društvo, da kupi od Kirchbaum-a, ki je Cuvaj zet, lekarino v Vukovaru za 200.000 K. Ker pa eskomptno društvo ni imelo za to denarja, je Cuvaj vložil v društvo 300 tisoč kron, deželnega denarja na 40-stotne obresti, in sicer za šest let neod-povedljivo. Kirchbaum je bil popolno-ma ruiniran in se je s temi 200.000 K popolnoma saniral. Cuvaj pa ga je na-dalje zagotovil, da dobi takoj, ko se uresničijo njegovih načrti z deželnim ban-ko, mesto ravnatelja deželne drogerije z letno plačo 12.000 K. Vest, da bi si bil prihranil Cuvaj mesto ravnatelja deželne banke, se ne potrjuje, pač pa je res-nica, da si je izgovoril fiksno provizijo takoj, ko se ustanovi banka.

DUNAJSKI ŽUPAN PADEL.

Ij **Dunaj,** 27. julija. Župan dr. Neu-mayer je v kopališču Fusch na Solno-graškem na nekem izletu padel in si iz-vil roko.

POLITIČNI BOJ V TURČIJI.

Ij **Carigrad,** 27. julija. Mladoturki za-tevajo, naj se zbornica ne razpusti, ampak le odgodi. Novo ministrstvo sestoji razun-enega ministra iz samih zakletih sovraž-nikov mladoturkov in zasleduje težnje po nekakem zmerinem absolutizmu. Položaj je skrajno napet in se mnogi boje krvavega uničevalnega boja proti mladoturškemu odboru.

STRELA ŠESTKRAT UDARILA V KRALJEVSKO PALAČO.

Ij **Bruselj,** 27. julija. Včeraj je strela udarila šestkrat v kraljevsko palačo, kjer je kraljevska dvojica ravno sup-rala s holandskim princem-soprogom. Nastala je mala panika.

MIKADO.

Ij **Tokio,** 27. julija. Vsak hip je pri-čakovati smrti mikada.

VELIKANSK KRAVAVI BOJ MED DELAVCI IN POLICIJO.

Ij **New York,** 27. julija. V zahodni Vir-giniji je prišlo do velikanskega boja med policijo in strajkujočimi rudniškimi delavci. Delavci so policijo napadli z bombami in dinamitom. Policija je nato delavce s stroj-nimi puškami razgnala. Bitka je trajala celi dan. 60 oseb je ubitih, med njimi na-čelnik policije. Delavci so razdrli želez-niške proge ter telefonske in brzojavne žice. Guverner je odpodal na ogrožene kraje milico.

AVSTRIJSKI ČASTNIKI SE VADIJO NA TUJEM.

Ij **Metz,** 27. julija. Semkaj je dospelo 40 avstrijskih častnikov, ki se na

Pravi vzrok je pa, ker so Čehi izjavili, da mora biti uradni jezik praškega magistrata češki in da se tudi nemške vloge rešujejo češko. Čehi naglašajo, da Nemcem ne morejo ugoditi, dokler v Libercih, v Ustju, na Dunaju in v Brnu magistrati ne bodo reševali češko čeških vlog. Nadalje Čehi zahtevajo, da morajo državne oblasti I. inštance v Pragi uradovati izključno češko razven trgovinskega sodišča. Dvomijo, da bi se jeseni pogajanja uspešnejše nadaljevala. Vedno bolj se razmotriča v javnosti vprašanje, če ne kaže odredbenina potom rešiti češko nemškega spora. Pravi vzrok, da so se pogajanja prekinila, so pa češki in nemški radikalci, ki že kriče o narodnem izdajalstvu in iz strahu pred njimi so se prenehali pogajati.

VELIKA VSTAJA V JUŽNEM MOKU. — NOV MAHDI.

Maročani so strašno razburjeni. Uprlo se je prebivalstvo južnega Maroka. Oblasti so pozvale jude v Agadirju, da naj mesto zapuste, ker je bodo Francozi obstreljevali. Iz Tarudana in Marakeša so pobegnili vsi Evropeci. Pretendent za maročki prestol, El Muiej, se proglaši za Mahdija, ki hoče izgnati vse tujce in vladati po koranu. Odpravil je že vse davke. Položaj je silno resen.

Sunlight

milo je v resnici čudovito!

Opusti kuhanje in menjanje, ker odstrani Sunlight milo nesnago in nadomesti beljenje.

Jaz operem s tem svoje perilo še enkrat prej s polovico trudem in polovico milom.

Dvojni kos po 30 h., osmokoten po 16 h.

763 VI.

Brez vsakega drugega obvestila.

2349

Potrim s srcem naznanjam vsem sorodnikom, priateljem in znancem, da je moja mati, gospa

Marija Lombar

šivilja

po kratki in mučni bolezni v 46. letu svoje starosti preminula. Pogreb predrage ravnke se vrši 28. julija ob 4. uri iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na pokopališču k sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Drago ravnko priporočam v molitev in prijazen spomin.

Ljubljana 17. julija 1912.

Alojz Lombar,
sin

Engros Adolf & Alexander Jacob, Dunaj VIII.

Glupec! Ali si še sedaj nisi zapomnil, da kadim samo
JACOBIJEVE ANTINIKOTINSKE
cigaretne stročnice!

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 27. julija 1912.	
Pšenica za oktober 1912	11:50
Rž za oktober 1912	9:40
Oves za oktober 1912	9:48
Koruza za julij 1912	8:82
Koruza za avgust 1912	8:82
Koruza za maj 1913	739

AVTOMOBILI LAURIN & KLEMENT
deln. dr. v Mladi Boleslav.
SVETOVNA ZNAMKA. 1407

Priporočamo hitre

drož (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izborni blago! Točna postrežba. Zahtevajte drož v prid »Slovenske Straže«. 159

,,NUISOL“ 441

od Bergmann & Ko., Tešin (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presenečenim naravnem pobaranju las in brade. - Dobiva se v svitli, rujav in črni barvi steklenica po K 2-50 v vseh lekarinah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

SUKNA

In modno blago za gospode in gospe priporoča izv. hiša Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Českem.

Vzorec na zahtevo franko. Zelo zmerne cene. Na želeni dan tukaj izgotoviti gospod. oblike.

CEFIRI

Prodam tri vozove:
breek, kočijo in samec. — Matija Marin, sedlar na Mirni, Dolenjsko. 2305

Maline

v velikih in manjših množinah kupuje po najvišjih cenah 1976 Ed. Augerer-ja lekarna St. Johann, Tirolska.

Sodčki za pošiljanje so na razpolago.

Učenec

iz boljše hiše, kateri ima veselje do trgovine se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri I. MODIC, Novava pri Rakeku. 2301

Hiša

je naprodaj s hlevom, sadnim vrtom, njivami in travnikiti ceste, tričetrt ure od Ljubljane.

Pripravna je za gostilno. Naslov v upravljanju »Slovenca« pod št. 2343. 2343

Dr. Gallatia
zopet ordinira
od 3/11. do 12. ure dop.
in od 2. do 4. ure pop.

Mirna stranka

(nič otrok) **Stanovanje za novembrov termin** obstoječe iz 2 sob s pritiklinama blizu frančiškanske cerkve ali blizu stolnice. Prijazne ponudbe naj se pošljajo pod »Stanovanje 380« na upravo Slovence najkasneje do 8. avg. t. l.

Primarij dr. Derganc
naznanja da začne ordinirati 5. avgusta
v lastni hiši poleg starega stanovanja Komenskega ulica št. 4.

Lepo stanovanje
obstoječe iz štirih sob s pritiklinami se odda za avgust-termin v Slovenski ulici štev. 12. — Poizve se pri hišniku istotam, ali pri Obrotno pomožnem društvu, Kongresni trg št. 4, I. nad. 2356

Ključavničarskega pomočnika

sprejme Ant. Vahtar, Menges. 2342

Gospa vešča komptoarskega dela išče za popoldanske ure primernega dela. 2348

Genjene ponudbe pod št. „100“ na upravnostega tega lista.

Hiša s sadnim vrtom

se proda za 10.500 K, in sicer je treba izplačati takoj le 2.800 K. Natančneje se izve iz prijaznosti na Kongresnem trgu št. 6 spodaj na dvorišču ali v Rožni dolini št. 154, cesta V pri Ljublj. 2341

Iz proste roke se proda 2339

mala nova hiša z vrtom

obstoječa iz dveh stanovanj in dveh prostornih svetlih kleti, brezen in davka prosta. Zdrava brez prasna lega, prijetna gor. stran, 20 min. odd. od Ljubljane. Cenjena 11.500 K. Naslov pri uprav. pod 2339.

Harmonij oddajam tudi na obroke, in se izposujojo za malo odškodnino. Zahtevajte cenik!

IV. Racin Prva slovenska harmonijev izdelovalnica

po ameriškem sistemu.

Novi Vodmat-Ljubljana.

Izdelujejo se vsake vrste harmoniji za cerkve, šole, pevska društva itd. Sprejemajo se popravila starih harmonijev. Na zahtevo se dobre tudi vse posamezni deli. Harmonij se dobri že za 120 krom. — Priznalna pisma so na razpolago. — Naročila **Josip Baraga**, sprejema tudi Stari trg št. 9, II. nadstr., Ljubljana. 2344

2340

Pes - prepeličar

bel z rujavimi lisami je na prodaj, nekoliko dresiran, prikupljiv in dober čuvaj. Več se izve pri JOŽEFU SÄGMEISTER, Zavor št. 16, p. Dolenja Hrušica pri Ljubljani.

2340

Krepkega dečka

iz poštene hiše sprejme v pouk I. Wiegele, kovač, Perava, pošta Beljak, Koroško. 2352

Dražbeni oklic.

E 2458/12

2

Prodajo se dne 30. julija 1912 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Dunajska cesta št. 42 na javni dražbi:

Pisarniška oprava, 1 Wertheim blagajna, razni železni izdelki, motorji, stroji itd. Predmeti se lahko ogledajo na dan in mestu prodaje med 9. in pol 10. uro dopoldne.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani

oddelek V., dne 6. julija 1912.

2350

Ana Gorec

Ljubljana

samo Marije Terezije cesta 14
pri „Novem svetu“

Najboljše pneumatike
Izposojevanje koles

Št. 19.501.

Razglas.

Na podlagi § 26, al. a, b, občinskega reda za stolno mesto Ljubljano prepoveduje podpisani mestni magistrat iz ozirov na varnost oseb in prometa izvoz z vsakovrstnimi vozovi, avtomobili, motocikli in kolesi iz Frančiškanske ulice na Dunajsko cesto ter odreja, da se sme v nerazširjenem delu Frančiškanske ulice, t. j. počenši od poslopja „Učiteljske tiskarne“ do vogala Dunajske ceste vršiti vozni promet z navedenimi vozili le v smeri od Dunajske ceste proti Frančiškanski cerkvi, ne pa nasprotno.

Prestopniki zapadejo zakoniti kazni.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 20. julija 1912.

Župan:

dr. Ivan Taučar l. r.

Gospodčina

absolventinja trgovskega tečaja (z odliko), vešča slovenske in nemške korespondence, knjigovodstva (eno in dvojstvo), slovenske in nemške stenografije ter strojepisja, želi primerne službe. Nastop takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe pod: „A. S. 12“ na upravo „Slovenca“. 2317

500 krov

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne opravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo**. Cena lončku z jamstvenim pismom 1 kroš. 2216

Kemény (Kaschau) 1. Pošt. predal 12/180 Ogr.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani
deželni dvorec

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogu priznano izbornih pristnih.

kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošlijo na zahtevo brezplačno. Poštežba točna in solidna. 2196

Hiša na Savi

Št. 122 se proda iz proste roke pod ugodnimi pogoji. Hiša je še 9 let starja in leži tik tovarne in vodovoda. Ima 7 sob, v katerih stanujejo 4 družine z letno jemanino nad 500 K. Posebno priporočljiva za kakršega obrtnika, ker je tik ceste. Več se izve pri Ivanu Petkošu, posetniku na Rečici 12, p. Bled. 2148

Josip Božič, slikar, Ljubljana (Trnovo), Ronjušna ulica štev. 1

se vladno priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za

preslikanje cerkva v vseh slogih.

Nadalje se izvršuje v Ljubljani

slikanje društvenih odrov

in izgotovljene dekoracije se postavljajo na mestu. — Na željo se izvršujejo potrebni načrti že naprej po najnovejši sestavi in najnižji ceni. 2314

Učenec se sprejme takoj!

HOTEL „JUŽNI KOLODOVOR“.

V nedeljo dne 28. julija se vrši
na vrtu hotela

KONCERT

celočne Slov. Filharmonije.

Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstop prost.
: Koncert se vrši samo ob lepem vremenu. :

Za mnogobrojen obisk se priporoča z velespoštovanjem

Avgust Stelzer, restavrater.

2309

Obrtno oblastvena preizkuševalna komisija za pomočnike v Ljubljani naznanja, da se bodo vršile prihodnje

preizkušnje za pomočnike:

1. v ponedeljek, dne 14. oktobra 1912.

2. v ponedeljek, dne 2. decembra 1912.

K preizkušnji pred to komisijo se pripuščajo pomagači, ki so zaposleni v tovarniškem podjetju ali pa pri mojstru, ki ne pripada nobeni zadruži, oziroma, ki je član kakše zadruge, pri kateri še ne obstoji zadružna izprševalna komisija za pomočnike.

Da se pripravi pomagač k preizkušnji, mora predložiti lastnoročno pisano, nekolkovo prošnjo, katero je nasloviti na komisijo. — Prošnjo je opremiti z učnim izpričevalom, z morebitnimi izpričevali obrtne nadaljevalnice in z delavskimi izpričevali.

V Ljubljani, dne 17. julija 1912.

Predsednik komisije:

Ing. Jaroslav Foerster,
c. kr. profesor na državní obrtní šoli.

2250

Naslov predsednika: Ljubljana, Rimski cesta 13.

Združeni čevljariji v Ljubljani

Wolfsova ulica štev. 14

priporočajo za poletno sezono svojo

bogato zalogu obuval

vseh vrst moških, ženskih in otročjih, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izberi. — **Specialisti za nepremičljive louske in turistovske čevlje.** — Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. — Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike!

10

Marxove email

in glazure za tla izborne specijalitete, ki se naglo suše in jih vsak lahko rabi.

— Zaloga tovarne za lake :

Ludvika Marxa

pri tvrdki BRATA EBERL, LJUBLJANA.

Vsled družinskih razmer
se proda

krasno posestvo

v zelo prometnem kraju na Gorenjskem. Isto obstaja iz hiše z gostilno, gospodarskimi poslopji, njiv, travnikov in gozdov. Proda se vse skupaj ali posamezno. Kje pove upravnštvo Slovence. 2278.

Proda se na Vrhnik Stara cesta štev. 106

hiša

s travnikom in nekoliko boršta. — Poizvede se istotam ali v Ravnikarjevi ulici št. 15, Ljubljana.

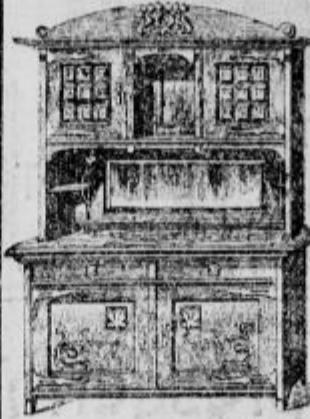
Več plemen krasnih čistokrvnih

pekingских rac

ima naprodaj Mara Penca v Mokronogu. Race so bile že dvakrat odlikovane s prvim darilom. 2316

Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

vpisana zadruga z enojnim imenom
nasproti zeleniški postaje Vilmarje, v lastni hiši

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših, po najnižjih cenah, brez konkurenčne. — Izdeluje vse pohištvena in stavbena dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe. Nadalje se priporoča prečastiti duhovščini za vse cerkvena mizarska dela, kakor spovednice, cerkvene klopi itd. Mizarska delavnica s strojnim obratom na parno silo. Ceniki na razpolago. Proračuni in načrti brezplačno.

Zaloga v Št. Vidu nad Ljubljano.
Prodajalna v Ljubljani, Dunajska cesta 18, hiša. Kmetske posojilnice.

740

Naznanilo prodaje.

Iz konkurznega sklada Karla Lenčeta, vinskega trgovca na Laverci prodala se bode:

dne 1. avgusta 1912.

na licu mesta v Zužemberku se nahajajoča vinska zalogu, obsegajoča okoli 123 hl belega in okoli 100 hl rudečega vina iz proste roke.

Prodala se bode tudi v Žužemberku se nahajajoča vinska posoda (hramni in transportni sodi), posamezno ali z blagom vred.

Začetek prodaje ob 8 uri zjutraj v Žužemberku.

V Ljubljani, dne 25. julija 1912.

Dr. Ivan Taučar

kot upravnik konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverci.

Naznanilo prodaje.

Vsled sklepa upniškega odbora in dovolila c. kr. deželne sodnije v Ljubljani se

trgovina tvrdke Franc Souvan sin v Ljubljani

na Mestnem trgu sedaj **nadaljuje** ter se vse v konkurzno maso te tvrdke spadajoče manufakturno in modno blago, kakor: moško in žensko sukno, svila, preproge, odeje, zastori, zagrinjala, linolej, pletenine, bela kotonina, platno, podlage i. t. d. **prodaja po zelo nizkih cenah.**

Prodajalo se bode vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 7. ure popoldne izvzemši v nedeljah in praznikih.

V Ljubljani, dne 25. julija 1912.

Dr. Franc Tekavčič

odvetnik v Ljubljani,

kot upravnik konkurza.

2320 3

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vladno naznanjam, da sem svoj lokal na Rimski cesti št. 11 opustila ter da bom imela svojo trgovino s kolesi in izposojevalnico koles od danes naprej svemo na

Marije Terezije cesti št. 14. (pri „Novem svetu“).

Dipotocam se slavnemu občinstvu za nadaljnja naročila ter beležim z edinim spôsobenjem

Ana Gorec

Zahajevanje zastonj ilustrovani cenik št. 283 a za mlatilnice viti (gepeljne)

stečaji z obročnim maxilom za ročni obrat, obrat z viti in motorji.

za vprežne živali, kosilne stroje za seno, deteljo in žito, stroje za obračanje sena, za grabiljenje sena in žita, za čiščenje žita, trilerje za reženje koruze, slamoreznice, reporeznice, mlitve, debelo moko, kakor tudi vse druge kmetijske stroje najnovejšeg z daril odlikov. sestava

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne kmetijskih strojev, železo, litarne in fužne na paro.

DUNAJ II/1, Taborstrasse 71.

Ustanovljena 1872. 1500 delavcev.

Zelo povečana, najmoderneje opremljena tovarna.

Odlikovana z čez 700 daril.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo.

1636

Detek, 14 let star, ki je dovršil 8 razredov ljudske šole, želi vstopiti kot

trgovski vajenec

v večjo trgovino v Ljubljani ali na deželi.
Več pove g. **Ivan Soklič**, trgovec s klobukom, v Ljubljani, Pod Trancem. 2294 3-1

MATTONIEV

GIESSHÜBLER

naravna alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežjujoča piščica

preizkušena pri želodčnih in črevesnih katarih, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo najboljši zdravniki kot bistveno

podprtino sredstvo

pri karlovarskem in drugih kopaliških zdravljenjih in kot pozneje zdravilo po kopaliških 24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varhi

Prospekti zaston in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih Špecijskih prodajalnicah in trgovinah z jastvinami in vinom.

Zaloge pri Michael Kastner-u, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 3997

 Nadležne kocine
na obrazu in na rokah odstranjuje v petih minutah

dr. H. Rixa Odstranjevalec kocin
zajamč. neškodljiv, gotov uspeh. Škatlja za K 4 - zadostuje. Razpošilja strogo diskretno

Kos. dr. A. Rix, Laboratorij Dunaj IX, Berggasse 17 H.

Mizarji!

Sprejmemo nekaj mizarških pomočnikov in enega delovodja v trajno delo.

Prednost imajo strojni mizarji. Ponudbe s zahtevki poslati je na Knežoškofijske žage oddelek za zaboje v Vrbovcu, pošta Mozirje (Štajersko). 2334

Razglas.

Uprava »Narodnega doma« v Pazinu Istra, išče 2253 2-1

gostilničarja

za svoj restaurant in hotel. Nastop 1. septembra 1912.

Informacije daje uprava, kateri se naj pošljejo ponudbe do 10. avgusta t. l.

Telefon 145.

2114

Touarna za kovinsko blago in zuonoličnica
J. HILZER & KO., Dunajsko Novomeslo,

se priporoča za nabavo zvonov, metlo, in harmon. zvonova iz kovanega želaza ali lesa. Lahko so zvoneni, najboljši in najčistiji zvon. Nagla izvršitev najnižje cene. Ugodni plačilni pogoj. Stari neravn zvonovi se sprejmejo v prelitje, ravnostko se izde in jeto zelena stojala najboljše konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Pročrnučni in prospekti vsak čas zaston in franko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi priznalna pisima.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic.

Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-koren z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depot) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Ustrena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 28. junija 1912. K 74,399.681.—

C. kr. priv.

V najem se oda, radi preselitve

hiša

z lepim vrtom. V hiši se nahaja stanovanje obstoječe iz 4 sob, dveh kabinetov, predsobe, kuhinje, shrambe, 2 kleti in verande. Zelo pravno za kakega upokojenega duhovnika, ker je cerkev le par minut oddaljena. V neposredni bližini se nahaja tudi kopališče. Več se pozive v Kopališki ulici št. 8, Trnovsko predmestje. 2287

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana

Cesta na Rudolfovovo železnicu štev. 5. Priporoča svojo veliko zalogu vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo. 3412

Jedna postrežba.

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincach takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo logo so po izberi za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **Jos. TRIBUC**, na Glincach 37. 2127

Golša

se da odstraniti **brez joda** s sredstvom, ki je izumil nek ozdravljenc, četudi so bila brez vspeha vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vposlatvi 20 vin. v znamkah naš prospect. 1857

Kemični laboratorij Paracelsus Sternberg, Morava.

Sprejemam takoj učenca za tapetniško obrt in obenem tudi dobrega hlapca

IVAN ČERNE, tapetniški mojster in zaloge pohištva Ljubljana, Dunajska cesta 28. 2308

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušnjo na 10dnevni ogled. Puška enocevka Lankaster K 20-, dvocevka Lankaster K 30-, Hamerless-puška K 70-, Flober K 8-; samokres K 5-, pištola od 2 K naprej. Ilustrovani cenik zastonj.

F. DUŠEK, tovarna orožja, OPOČNO št. 2146, ob državnih železnic, Češko.

Naznanilo.

Dne 1. avgusta pričrem s poukom za prikrojevanje v moški in ženski stroki.

Sprejemajo se učenci, odnosno učenke 1. in 15. vsakega meseca; v najnem slučaju tudi vsaki dan. — Ravno tako se vršijo tudi tečaji za one, ki se želijo izučiti v prikrojevanju za dom.

Krajni vzorci za mero in konfekcijo so vedno na razpolago.

M. KUNC 2277 3

Prešernova ul. 5, 1. nad. (poleg Mestne hranilnice.)

Prodajalka

z primerno šolsko izobrazbo, katera zna tudi šivati, najraje iz dežele se sprejme v c. kr. glavno tobačno zalogu pri Gabrielem Jelovšku na Vrhnikl.

Telefon št. 41.

Edino slovensko narodno podjetje!

Hotel Trabesinger

V Celovcu, Velikovška cesta št. 5

Podpisani voditeljci »Hotela Trabesinger« se vljudno priporočata vsem velečenjenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu.

V hotelu se dobre lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz slovenskih goric. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčatega vrtu. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno sredah, prijetno slovensko družbo.

V polnem času pričakujete kolodvorov gostov domaći omnibus.

Slovenski romarji in romarice! Ustavljaljte se samo v edino slovenski gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi. Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata voditeljci hotela

Ložnika in Pepca Leon.

40 klavirjev in harmonijev

hamer, Gzapka in Körting (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij

ima v velikanski izbiti izključeno in edino c. kr. zaprisež. strokovnjak in učitelj »Glasb. Matice« Kongresni trg št. 15 (»Zvezda«, nasproti nunške cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni vsakdo po 15 X prvoverten instrument gori obroke po imenovanih slovitih tvrdk z resnično 10letno garancijo. Kdo si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega, dokler je dosegel najemščina višino kupnine! Jakih ugodnosti še doslej ne nudi nobena tvrdka. Zamenjava najugodnejša. Ugaševanje in popravila točno in ceno.

1068

Najkulantnejše izvrševanje **borznih naročil** na vseh tuzemskih in inozemskih mes-

tih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja deviz, valut in tujih novcev. — Najmodajava varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 28. junija 1912. K 74,399.681.—

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figoča“

se priporoča prečasti duhovščini in cerkev predstojništvo kakor p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbera steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirje podob, izdelovanje okvirjev za podobe itd. 5328

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Vodne elevatorje
(črpalki na vrtlo) za vodnjake kakor tudi črpalka za vodo na ročni in strojni obrat, motorje na veter, topli zrak, plin, petrolej in benzino izdeluje najceneje

I.K. Rudolf
č. br. dvorni založnik v Pisu 1498

Drva

mehka in trda (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahteve tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI za državnim kolodvorom. 1842

Pozor! Prečasti duhovščini in sl. p. n. občinstvu v Ljubljani in okoliči priporočam svojo veliko zalogo raznovrstnih novih VOZOV trpežno in solidno in rabljenih izvršenih po jako nizki ceni. — Priporočam se tudi za naravnila na izvršitev novih vozov kakor tudi vsatazdevna popravila.

Veleposlovanjem
IVAN DEMŠAR
prej Šiška.
podvezki kovač in izdelov. vozov
Ljubljana, Marije Terezije 5. 8

3329 52

Najnižje cene.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Stari trg 15.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana,
Stari trg štev. 20.

Ceniki franko.

140 52

Sodi.

Več vrst sodov ima na prodaj **A. REPIĆ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2448

Teodor Korn

(opravlj Henrik Korn)

pokrivalci streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škriljem z

asbest-cementnim škriljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnatim opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavinska in galerijska kleparska dela v priznano solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne prosto. 714

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščin

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana

Pred Škofijo št. 19.

Prešernova ulica št. 4.

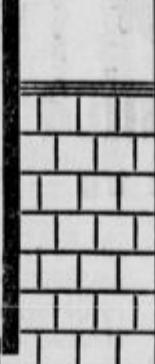
Popravila točno in ceno. 17

Stavbena tvrdka

IVAN OGRIN

Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8

se priporoča za vse v stavbeno stroko spadajoča dela. — Zgradba zasebnih in javnih poslopij, raznih adaptacij itd. — Napravo načrtov in projektov ob povrbi stavbe brezplačno. Delo solidno. Cene primerno nizke. 209

Olympic 45.000 ton.

St. Louis. Adriatic. St. Paul. Oceanic.

V Ameriko

preko Pariza, Havre, Southampton ali Cherbourg-a je najvarnejša, najhitrejša in najprijetnejša vožnja z največjimi angleškimi parniki sveta »WHITE STAR LINE« ter slovečnimi brzoparniki »AMERICAN LINE«, ki so moderno urejeni in na katerih dobijo potniki spalne sobice, v katerih so 2 ali 4 postelje. Hrana se potnikom razdeli v posebnih sobah pri pogrenjenih mizah. Snažnost in dobra postrežba je na teh parnikih sicer nemu zagotovljena. Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in soboto. Natančnejša pojasnila daje brezplačno

oblaščeno koncesionirana potovanja pisarna

Edvard Kristan
Ljubljana, Kolodvorska ul. 41

Ivan Jax in Sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Siyalni stroji : Adlerjevi : pisalni stroji. Ceniki zastonj in franko.

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otroče vozičke itd. ::

Naročila se točno izvršujejo. ::

Cenik s podobami zastonj in franko. 13

Najcenejša zaloga. ::

Cene brez konkurence.

11

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

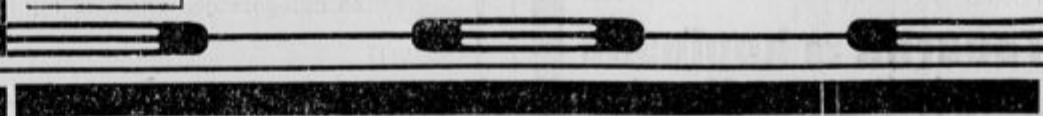
Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečasti duhovščini v naročila na štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinje, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velkimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Samland“, „Gothland“, „Marquette“, „Menominee“, „Maniton“, kateri vsak teden v sobotah oskrbuje redno vožnjo med Antwerpom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vladna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in trajna vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,
Kolodvorska ulica odsiej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri Starem tišlerju. 4000